

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popusti po dogovoru, inzeratni davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uradništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Za zavarovanje britanskega imperija:

Poldrugo milijardo za oborožitev Anglije

Chamberlain hoče nadoknaditi, kar je Anglija doslej zamudila — Do leta 1941 hoče postati najmočnejša vojaška sila na svetu — Dotlej se bo skušala s pogajanji izogniti vsakemu konfliktu

LONDON, 4. marca. Angleška vlada je sredi objavila novo »Belo knjigo« o svojem oboroževanju. V knjigi so zbrani dragoceni podatki o tekočem oborožitvenem programu in o stanju dosedanjih obrambnih ukrepov. V tekočem letu je za oborožitev določenih 343 milijonov funtov (okoli 85–90 milijard dinarjev), od katerih bo samo del (okoli 90 milijonov funtov) krit iz posebnega konsolidacijskega fonda. Ker hoče Anglija svojo oborožitev čimprej dovršiti, je po splošni sodbi zelo verjetno, da bodo v ta namen določeni krediti za leto 1939 še višji od letošnjih, vendar pa »Bela knjiga« pripominja, da bo to odvisno predvsem od rezultata sedanjih prizadevanj za splošno mednarodno pomirjenje. Vsekakor se že sedaj zdi, da bodo celokupni izdatki za angleško oborožitev do leta 1941 daleč presegli prvotno določeni znesek 1500 milijonov funtov, kakor je nakazan v »Beli knjigi« iz leta 1937.

V podrobnostih so sedaj znani naslednji podatki: Od 1. januarja tega leta je v gradnji za 574.000 ton novih ladij. V finančnem letu 1938–1939 bo dograjenih 60 novih vojnih ladij v skupni tonaži 130.000 ton. Gradbeni program za leto 1938 obsega predvsem dve veliki bojni ladji, eno ma-

tično ladjo za letala, 4 velike križarke, tri male in tri podmornice.

Po novem oborožitvenem programu je bilo doslej od skupnih 59 novih letališč zgrajenih že 30, v gradnji pa so tudi pomorske letalske baze. Število mornariškega osebja bo zvišano za okoli 25%. Proračun letalskega ministrstva predvideva samo v tekočem letu nad 100 milijonov funtov izdatkov in je nasproti lanskemu zvišan za 30 milijonov funtov.

London, 4. marca. AA. Letalski minister Swanton pravi v spremnem pismu spodnji zbornici v zvezi s predlogom novega proračuna za letalstvo, da se je število zaposlenih v letalski industriji povečalo od 30.000 l. 1935 na približno 90.000. Britanska letalska oborožitev bo po vsej priliki končana v prihodnjem proračunskem letu. Kakovost letal, ki jih pravkar izdeluje Velika Britanija, ustreza popolnoma zahtevam vrhovnega strokovnega sveta za vojaško letalstvo. Letalska oborožitev Velike Britanije v Evropi se je od aprila l. 1935 povečala od 52 na 123 eskadril, med katerimi je 68 bombnih, 30 bojnih, 15 izvidniških in 5 bombnih z letalskimi torpedi, dočim je 10 eskadril namenjenih sodelovanju z voj-

ske na kopnem. Povečalo se je tudi letalstvo v dominionih in vojne mornarice.

LONDON, 4. marca. br. Povečanje izdatkov za oboroževanje je naletelo v tisku na splošno odobravanje. Listi pišejo, da je gigantsko oboroževanje Anglije glede na splošni mednarodni položaj docela upravičeno in nujno potrebno. »Evening News« piše med drugim: Kakor je sicer za davkoplačevalca hudo, da se mora toliko denarja žrtvovati za oboroževanje, se mora vendarle priznati, da ni niti en sam penny preveč. Pod sedanjimi okoliščinami je treba računati s tem, da se bodo zahtevale od davkoplačevalcev še večje žrtve, predno bo Anglija lahko mirne vesti rekla, da je v pogledu oborožitve enaka drugim vlesilam. List naglašuje dalje, da je Anglija vse do kraja čakala s svojim oboroževanjem, pričakujoč, da se bodo narodi vendarle iztrežili in opustili blazno oboroževalno tekmovalstvo. Sedaj pa ne sme zamuditi niti minute več, ako hoče zavarovati varnost britanskega imperija. »Star« piše o velikem napredku angleške oboroževalne industrije ter naglašuje, da sedaj še nihče niti ne misli na to, da bi se vse to orožje, ki je pripravljeno, tudi uporabljalo. Za Anglijo je to v najčistšem smislu besede ob-

rambno sredstvo. Pripravljeni smo plačati visoko ceno za našo oborožitev, a ko bomo plačali, zahtevamo tudi temu primerno protivrednost. Ta protivrednost je, da mora biti naša politika odkrita, možata, častna in miroljubna, kajti mi nečemo, da bo do naša skladišča polna orožja, naša politika pa še nadalje figarska, kakor da bi ne imeli niti ene puške in niti enega letala.

V Angliji napovedujejo za jesen volitve

LONDON, 4. marca. w. Kakor poroča »Evening Standard«, je mnogo poslancev prepričanih, da bodo že v jeseni splošne volitve. V gotovih krogih menijo, da bi bil uspeh italijansko-angleških pogajanj za nacionalno vlado pravi trijumf. Chamberlainovi svetovalci v volilnih zadevah bi mu v tem primeru svetovali, naj takoj izkoristi ta svoj uspeh. V ostalem se Chamberlain ne bo zadovoljil s tem prvim uspehom, temveč bo skušal slično pogodbo skleniti tudi z Nemčijo. Ako bi vlada dosegla ta dvojni uspeh, ne bi samo takoj apelirala na volilce, temveč bi si mogel Chamberlain na ta način zagotoviti najlepší odhod iz političnega življenja.

Katastrofalne poplave v Kaliforniji

Los Angeles odrezan od zunanjega sveta

New York, 4. marca. br. V južni Kaliforniji so zaradi dolgotrajnega deževja in hudih nalivov zadnjih dni nastale katastrofalne poplave. Deje pokrajine so pod vodo. Zaradi številnih plazov je onemogočen ves promet. Deje pokrajine so popolnoma odrezane od zunanjega sveta. Mnogo hiš se je že porušilo, cele naselbine pa so morali izprazniti, ker voda še vedno narašča. Na tisoče in tisoče ljudi je ostalo brez strehe. Poginilo je tudi mnogo živine. Najhujeje je prizadet Los Angeles, ki je docela odrezan od zunanjega sveta. Prekinjene so vse telefonske, brezžične in železniške zveze. Le s pomočjo letal pošiljajo poročila o položaju in prosijo za nujno pomoč. Voda je porušila tudi anteno radijske postaje, tako da nima mesto nobene zveze z zunanjim svetom.

Po dosedanjih vestih je katastrofa zahtevala tudi mnogo smrtnih žrtev. Več sto ljudi pogrešajo. Voda je doslej naplavila 52 trupel. Pravo razdejavanje je povzročila v hollywoodskem filmskem mestu. Številni ateljeji so porušeni, v drugih pa je vsako delo onemogočeno. Voda je v ateljejih napravila neprecenljivo škodo in bo snemanje filmov za dalje časa onemogočeno.

SAN FRANCISCO, 4. marca. AA. Po poročilih iz Los Angelesa, je dosedaj utonilo 124 oseb. Našli so dosedaj 57 trupel, od katerih so 16 identificirali. Po dosedanjih podatkih je zaradi poplave ostalo brez strehe nad 10.000 družin in znaša materialna škoda nad 25 milijonov dolarjev. 10 tisoč km² ozemlja je pod vodo.

Moskovski proces

MOSKVA, 4. marca. AA. Na včerajšnji razpravi je Krestinski docela spremenil svoje stališče. Dočim je prvi dan razprave trdil, da je docela nedolžen, je včeraj na splošno presenečenje izjavil:

V bolestem stanju svojega duha sem včeraj izjavil, da sem nedolžen namesto, da bi rekel, da sem kriv. Sedaj izjavljam, da se čutim popolnoma krivega in da sem odgovoren za vse, kar pravi obtožnica o meni. Tudi Rikov je priznal, da je z ostalimi obtoženci pripravil zaroto in umor Stalina v Kremliju. Pripravljali je to z bivšim poveljnikom Kremlija Petersonom in bivšim poveljnikom moskovske posade Gorbacevim ter bivšim upravitnikom vojne akademije Jegorovim. Znano je, da so že krožile vesti, da so vse tri zapli. Njihova usoda je sedaj neznana.

Nizozemska kraljica Viljemina bo odstopila?

LONDON, 4. marca. Kakor poroča »Daily Mail« iz Haaga, so razširjene vesti, da namerava nizozemska kraljica Viljemina v kratkem, ko bo končala 40. leto svojega vladanja odstopiti v korist prestolonaslednice princeze Julijane. Te vesti še niso potrjene.

Beck pride v Rim v nedeljo

RIM, 4. marca. o. Poljski zunanji minister Beck prispe v Rim na uradni obisk v nedeljo 6. t. m. Spremljati ga bodo šef njegovega kabineta, generalni direktor političnega oddelka poljskega zunanjega ministrstva ter novinarji. V Rimu bo ostal štiri dni. Sestal se bo z Mussolinijem in ponovno z zunanjim ministrom Ciano.

Požar na velikih ladjah

New York, 4. marca. AA. (Reuters). Danes je nastal v prvem razredu prekoceanjskega parnika »Berengaria« v newyorškem pristanišču velik požar. Škoda cenijo na več ko 10.000 dolarjev (pol milijona dinarjev). Snodči se je na »Berengaria« vkrvalo 150 potnikov, namenjenih v Evropo; mnogi med njimi so zaradi ognja morali zbežati na mostičke. Moštvo ladje se je s pomočjo dveh posebnih ladij za gašenje in treh gasilskih brigad borilo cele tri ure z ognjem. Pri gašenju se je neki gasilec hudo poškodoval.

Široko tolmačenje amnestije

Dunaj, 4. marca. br. Ministrstvo za pravosodje je vsem podrejenim ustanovam izdalo navodila, da se mora politična amnestija, ki je bila izdana v zvezi z berchtesgademskim sestankom, tolmačiti čim širše. Amnestija se mora uporabiti tudi za take primere, ki sicer niso izrecno navedeni v amnestijskem odloku, ki pa po svojem bistvu spadajo v to področje.

Niemöller spet aretiran

BERLIN, 4. marca. Snodči pozno zvečer se je izvedelo, da je bil pastor Niemöller, ki je bil včeraj obsojen, vendar pa samo na zapor, ki ga je že prestal v preiskavi, takoj po razpravi spet aretiran. Vzrok te aretacije ni še pojasnjen. Na pristojnih mestih zatrjujejo, da se je to zgodilo iz varnostnih razlogov, ker se je javnosti polostilo razburjenje zaradi mite obsodbe in je bilo pričakovati demonstracije.

Mladinski domovi v Nemčiji

Berlin, 4. marca. br. Kancelar Hitler je naslovil danes na narodno-socialistično stranko in ves nemški narod poziv, naj podpira gradnjo mladinskih domov za hitlerjevsko mladino. Obenem napoveduje, da bo vlada v najkrajšem času izdala poseben zakon, ki bo vprašanje mladinskih domov enotno uredil za vsa država. Za gradnjo in vzdrževanje teh domov bodo morale skrbeti občine, država pa bo revnejšim občinam dajala podporo in gradila vzorne domove, ki naj bodo obenem politična šola za strankin naraščajo.

naročajte ŠIRITE »Slovenski Narod«!

Borzna poročila.

CURIE, 4. marca. Beograd 10.—, Pariz 14.0225, London 21.6075, New York 430.625, Bruselj 73.10, Milan 22.66, Amsterdam 240.95, Berlin 174.20, Dunaj 72.50, Praga 15.13, Varšava 81.75, Bukaresta 3.25.

Anglija in Nemčija

Dolg razgovor angleškega poslanika s Hitlerjem — Spomenica angleške vlade Nemčiji

LONDON, 4. marca. br. Angleški poslanik v Berlinu Henderson je imel včeraj dolg razgovor s kancelarjem Hitlerjem. O tem sestanku ni bilo izdano nikako uradno poročilo. »Daily Telegraph« poroča iz Berlina, da je bilo največ govora o angleškem tisku. Hitler je zastopal mnenje, da je tako dolgo otežkočen in skoraj nemogoč vsak sporazum med narodi, dokler sme tisk postavljati razne kombinacije in na raznih netočnih domnevah graditi svoje predpostavke ter hujšati proti drugim državam. Po njegovem mnenju bi morala sleherna vlada preprečiti tako »svobodno« tiska, ki mednarodnim odnošajem samo škoduje. Svoboda tiska naj se izživlja na notranjem političnem polju. »News Chronicle« do-

znava, da sta Hitler in Henderson razpravljala o nameravanem obisku Ribbentropa v Londonu. Ta obisk je bil na željo Nemčije odgojen za nedoločen čas, češ da je treba počakati, da se poleže razburjenje, ki je nastalo v Angliji zaradi odstopa Edena. »Daily Mail« pa poroča, da je Henderson izročil Hitlerju obširno spomenico angleške vlade, ki našteva vsa vprašanja, glede katerih smatra Anglija razčiščenje za nujno potrebno. »Daily Herald« trdi, da je Henderson obvestil Hitlerja, da je Anglija pripravljena popustiti in vprašanju nemških kolonialnih zahtev, zahteva pa, da Nemčija s svoje strani ne opusti ničesar, kar bi moglo doprinesti k pomirjenju Evrope.

Pogajanja Rim—London prihodnji teden

Pričela se bodo takoj po povratku angleškega poslanika v Rim

RIM, 4. marca. Današnji listi poročajo, da se bo angleški poslanik lord Perth, ki se mudi sedaj v Londonu, vrnil v soboto v Rim. Od angleške vlade bo dobil podrobna navodila za pogajanja, ki se bodo v ponedeljek pričela v Rimu.

London, 3. marca. AA. Na vprašanje delavskega poslanca Prica je državni tajnik za zunanjo trgovino Hedgeson podal v spodnji zbornici izjavo o stanju trgovinskih pogajanj med Veliko Britanijo in Italijo. Pogajanja z italijansko vlado o trgovinskih vprašanjih veljajo klirinški pogodbi od 6. novembra 1936 ki jo bo treba sedaj spremeniti, ker so trgovinski dolgovni dejansko poravnani. Pričakuje se, da bodo »edanja pogajanja pospešila medsebojno izmenjavo. Pogajanja se ne bodo nanašala na izvozne kredite ali na razširitev dosedanjih kreditov. Tudi nekemu drugemu poslancu je državni tajnik za zunanjo trgovino odgo-

vil, da za sedaj ne gre za otvoritev kreditov Italiji.

Rusija za angleško formulo o prostovoljcih

LONDON, 4. marca. b. Ruski poslanik v Londonu Majski je sporočil predsedniku londonskega odbora za nevmešavanje v španske zadeve, da so sovjetska vlada sprejema brez pridržkov angleško formulo o odstopku tujih prostovoljcev iz Španije. Po načelnem pristanku, ki ga je dala tudi Italija, bo odslej glavna težkoča na prihodnjih sejah londonskega odbora vprašanje, ali naj se najprej spet uvede kontrola na francosko-španski meji, ali naj se najprej odpočke določeno število prostovoljcev in šele nato spet uvede nadzorstvo na Pirenejih.

Sporazum s hitlerjevskimi Nemci v ČSR je popolnoma nemogoč

Pogajanja za preosnovo vlade — Henleinovi načrti so opasni za republiko

PRAGA, 4. marca. »Lidove Noviny« objavljajo na uvodnem mestu članek svojega glavnega urednika Huberta Ripke, katerega zveze z najvišjimi krogi so znane, o nemških namerah s ČSR. Ripka je mnenja, da je sedaj predvsem od Čehoslovakov odvisno, ali se nemški načrti v srednji Evropi posrečijo ali ne. Po Hitlerjevih in najnovejših Göringovih izjavah, piše Ripka, moramo biti pripravljeni na čedalje hujši politični pritisk na nas. Prvi cilj tega pritiska naj bi bil vstop sudetskih Nemcev pod Henleinovim vodstvom v vlado, da bi tako henleinovci zadobili nadzorstvo nad našo zunanjo in obrambno politiko. Drugi cilj bi bil odpoved naših zaveznikov, ki so naše diplomatsko jamstvo. Vstop henleinovcev v vlado bi bil začetek »glajhšaltunge« pri nas, na kar ne moremo pristati vse dotlej, dokler

Nemčija sama izpoveduje, da so ji nemške manjšine sredstvo njene ekspanzije. Ni izključeno, pravi dalje Ripka, da se ne bi pojavili tudi poskusi za izločenje sedanjih nemških aktivistov iz vlade. Tudi to bi pomenilo za nas nevarnost, ker Henlein komaj čaka, da bi bili v ČSR vsi Nemci v opoziciji, saj bi na ta način najlažje izvedel unifikacijo vseh nemških sil v državi. Ako se torej nočemo izpostavljati nevarnostim, potem moramo enotno in brez razlike političnega prepričanja odbiti podobne poskuse, obenem pa neomajno ostati zvesti svojemu demokratičnemu prepričanju. S tem bomo najprej Henleinu dali jasno razumeti, da je sporazum z njim nemogoč, dokler ne prizna naše demokratične državne ureditve, obdržali pa si bomo obenem tudi svoje zavezništvo na evropskem zapadu.

Politični obzornik

Revolucija žre svoje očete in sinove!

Dne 19. januarja t. l. je sovjetska vlada po izvedenih volitvah v parlament razglasila, da bo v bodoče prenehala s političnimi procesi, kar bi naj služilo notranji pomirnosti v državi. Vsa javnost je bila takrat prepričana, da je s tem za vedno prešla tudi doba številnih justifikacij, ki so se preje vrstile dan za dnevom in z grozo napoljevale ves kulturni svet. Od takrat je poteklo jedva dobrih mesec dni, a vojaško-sodišče je zopet na delu, da izreče svojo sodbo o krivdi mož, ki so stali dolga leta na prvih mestih v sovjetski upravi. Obtoženi so: Buharin, bivši ljudski komisar in direktor službenega lista »Izvestija«, Rykov, bivši predsednik sovjetske vlade, Jagoda, bivši vsega močnejši minister notranjih del in šef tajne policije GPU, Krestinski, bivši finančni minister, veleposlanik in pravosodni minister, Rakovski, bivši veleposlanik v Londonu in Parizu, Rosenholc, bivši minister zunanje trgovine, Černov, pomočnik poljedelskega ministra, Ivanov, minister lesne trgovine, Grinkov, bivši finančni minister, Zelenski, tajnik stranke, Hodžajev, predsednik vlade v Uzbekistanu in Krjučkov, osebni tajnik pokojnega pisatelja Maksima Gorkoga. Vsi so obtoženi veleizdaje, da »so bili v zvezi in službi neke tuje države... Ali kljub temu, da je pravica na Stalinovi strani in ne na strani obtožencev, vendar se je težko pomikrati s predstavo, pri kateri naj ima končno besedo — krivnik... Seveda je treba pri tem uvaževati tudi to, da so i v demokratski Angliji nekoč za časa Cromwella padle glave revolucionarjev na zahtevo revolucionarjev in da je od te revolucije Anglije današnja oddaljena že tri sto let, dočim Rusija svoje revolucije od sedaj še ni nadvladala in ne premagala.«

Kaj je največji uspeh dr. Mačka?

Poslanec na listi dr. Mačka zagrebniki odvetnik dr. Ziga Scholl je imel preteklo nedeljo političen sestanek v Dolnji Stubi. V svojem govoru je posebno naglašal tole: »Največji uspeh dr. Mačka in obenem tudi največji uspeh Hrvatske od leta 1918. do danes je, da so predstavitelji srbskega naroda priznali hrvatsko narodno individualnost v političnem, kulturnem in gospodarskem pogledu in da je hrvatsko vprašanje stožerno vprašanje te države in da bo to vprašanje rešil sam hrvatski kmetijski narod, ne klanjajoč se ne na levo, ne na desno.« — Tako govore demagogi, in vsakomur, ki ima zdrave možgane, je eno jasno, da hrvatskega vprašanja ne bo nikdar rešil sam hrvatski kmetijski narod.

Hrvati se bunijo proti vodstvu

Hrvatski list »Virovitičanin« piše v svoji zadnji številki: »Pretekli sta dve leti, pa se na vseh straneh opaža, da že tudi najzagrizeniji Hrvati uvidevajo, da je naša abstrinena prava nesreča za nas Hrvate. Naše ljudstvo dobro modruje: Kogar ni pri delu, naj ga ne bo niti pri jelu. Že dve in pol leta opažamo, da naš državni aparat docela dobro funkcionira tudi brez Hrvato. Upravičeno smemo trditi, da danes že 50% Hrvatov uvideva, da je odsotnost iz narodne skupščine za nas prava nesreča. Da je ta naša trditve točna, jasno dokazuje tale slučaj: Pred tednom je prišla v Beograd večja deputacija samih uglednih Hrvatov pod vodstvom Stjepana Pošića in dr. Davida Karlovića, ki mu noben pošten Hrvat ne bo odrekal, da bi ne bil dober hrvatski patriot, da izpoljuje podporo »hrvatskim kmetiskim združenjem«. Deputacija je bila lepo sprejeta in vse ji je bilo obljubljeno.«

Čemu naj služi politika

»Odjek« razpravlja o dolžnostih in ciljih politike in pravi: Politika vobče, pa tudi naša jugoslovenska, mora služiti splošnim interesom družbe, nacije in države. Poleg tega mora služiti visokim etičnim idealom mednarodne skupnosti in človečanstvu. Da bi mogla jugoslovenska politika to nalogo izpolniti, bi morali biti na krmilu možje visokih moralnih in umskih sposobnosti, možje, ki bodo lahko s polno talenta, idealov, poleta in stvarjalnega žara služili splošnim ciljem in idealom naše družbe, države in nacije, a posredno tudi človečanstvu.

Ne bodo še kmalu volitve!

Mnogo se govori o tem, da bodo že v kratkem volitve v narodno skupščino. Temu nasprotno pa piše »Samouprava«, glavno glasilo IRZ in vlade: »To leto ni bilo mogoče vsega spraviti v budžet, pa bomo to vnesli v budžet prihodnjega leta, o katerem bo po vseh znakih logike razpravljala ona ista narodna skupščina, ki je mnogo storila za konsolidacijo naše države...«

Sodobno muzikalno vzgojstvo

Glasba ne sme biti več zaprta v koncertne in gledališke dvorane, priti mora med ljudstvo

Ljubljana, 4. marca.

V okviru Pedagoškega društva je večer popoldne predaval na univerzi pred mnogimi poslušalci prof. Dragotin Cvetko o novih potih sodobne muzikalne vzgoje. Predavatelj se je razgovor vrnil iz Prage, kjer se je posvetil študiju glasbene pedagogike. Uveljavil se je tudi že kot kompozist v krogu naših mladih. Dasi je koncipiral predavanje sile akademsko, mu je občinstvo sledilo z zanimanjem.

V uvodu je predavatelj orisal vse činitele, ki so vplivali na novo orijentacijo muzikalnega pedagoškega prizadevanja, tako načelo o obliki muzikalne nadarjenosti in načelo o obliki stvariteljske prizadevanja. Zelo izstopa se je bavil z dinamiko kulturnega življenja vseh na vseh kulturnih področjih, ki vsa prispevajo k obrazovanju človeka, vasko na svoj način. Ugotovil je, da je muzikalna pedagogika organski del celotnega pedagoškega odločanja in učnega procesa zaradi umetnosti.

Precej podrobno se je predavatelj bavil s problemom celotnega ali totalitarnega oblikovanja človekove duševnosti in v vidik demokratizacije vzgojavanja in izobrazbe. Pojasnil je končno, kako novi kriteriji muzikalno pedagoških smernic vplivajo na obliko novega smotna muzikalne vzgoje. Načelo obse muzikalne nadarjenosti in stvariteljske je ugotovilo, da more v svojem smislu vsako postati stvaritelj, ki ne bo sposoben le za izražanje, marveč tudi za oblikovanje lastnega notranjega doživljanja. Gojenje ima na temelju svojih nastavkov lahko uživajo, reproduktivno in produktiven odnos v vsakem teh primerov pa je odnos aktiven in ne pasiven.

Spoznanje vsebinske vrednosti glasbe ter neupravičenosti larpularizma dokazuje, da se mora vzgoji k glasbi priključiti tudi vzgoja s pomočjo glasbe. Človek mora dojemati glasbo v njeni estetski čistosti in hkratu ei privajati njeno vsebino ter jo uporabljati za rast svojega duha. Ta činitelj deli glasbo v dve smeri: v umetniško (k glasbi) ter v umetnostno (s pomočjo glasbe).

Nov oster prepad med umetnostjo in občinstvom je bil močan impulz za potrebo po reformi umetnostne in tudi glasbene vzgoje ter je povdaril, da se mora sposobnost doživljanja pridružiti tudi sposobnost razumevanja in presojanja.

Občna in muzikalna pedagogika hoče prispevati k razvoju harmonične osebnosti.

Obema je cilj človek, v katerem bi bile vse duševne sile pravilno uravnane. Zato hoče biti muzikalna vzgoja učinkovita protitež enostranske racionalistični izobrazbi.

Eden najpomembnejših temeljev novih poti muzikalne vzgoje je pa načelo vzgoje in izobrazbe demokracije. Zgolj individualno usmerjanje muzikalne vzgoje ne zadostuje, temveč mora zavzeti širši obseg. Te vidike najdemo v zasnovi že pri najstarejših filozofih in pedagogih, zavestno pa se kristalizirajo šele danes. Praktično se se v najnovijem času izrazili najprej v Angliji in v Nemčiji. V Angliji so skušala pedagoška prizadevanja povezati umetnostno vzgojo z delavskim izobraževanjem. Osvajala so se ljudska pevstva društva, prirejali so se ljudski umetniški koncerti, ljudski simfonični koncerti z uvodnim predavanjem. Načel je nov tip glasbenih šol ter igralnih in pevskih združenj.

Nemška stremjenja so imela največ uspeha v podeželskih vzgojnih domovih, kjer je postala glasba važen činitelj zajedniškega življenja. V nemškem šolstvu se je pripravljala celo muzikalna gimnazija. Vsa ta sistematična prizadevanja so imela ploden odmev tudi drugod, zlasti po uspehu I. mednarodnega kongresa za muzikalno vzgojo, ki je bil pred letom v Pragi. V Braziliji se ustanavljajo otroški in mladinski pevski zbori, v Angliji kmečke glasbene šole, v Ameriki muzikalni tečaji za laike Rumunija in Belgija sta reformirali svoje muzikalno šolstvo po novih muzikalnih smernicah. Muzikalno pedagoška teorija in praksa sta dobili celo vrsto pomembnih delavcev, med katerimi je omeniti Schünnemann, Webra, Döring, Walkerja in. Tudi med kompozisti so ta vprašanja vzbudila mnogo zanimanja tako pri Busoniju, Schönbergu, Habi itd. Hindemith in Weill sta v svrhu muzikalno pedagoških smotrov skladala celo šolske opere in kantate.

Novi vidiki so torej muzikalni pedagogiki zarisali nove smernice ter ji določili nov širok vzgojno-obrazovni smoter. Utemelje, no zahteva nova muzikalna pedagogika, da glasba ne sme biti zaprta v koncertne in gledališke dvorane, temveč mora iti med ljudstvo. Pravilna in smotrna muzikalna vzgoja mora znižati muzikalno analitiko in služiti čim večji kulturni preoblikovanju človeka ter življenja. Glasba in njo vsa umetnost ni na ozek krogu omejen in usus, temveč kulturna potrebnost, ki pozitivno sodeluje v razvoju človeka in kulture.

Na današnji večer, ki je bil 40. obletnica, da smo v treh obdobjih srednjega Dravograda, Mariboru, domem in levem bregu manjka 40 letnih poti; da manjka 18 novih letnih poti in da čaka na predsedstvo 47 let.

O temi »Naša zborovanja« je govoril učitelj g. Rotušček, ki je poročal o izidu in rezultatih vprašanih pol, katere je društvo poslalo vsemu članstvu s pozivom, da na te vprašanje po možnosti svoje opazke, želje in nasvete k delovanju stanovske organizacije in njenih zborovanj iz odgovorov je razvidno, da je učiteljsko društvo zadovoljno z delom Glavnega in sekcijnega odbora in krajevne organizacije. Na zborovanjih so članstvo ugaljala situacija poročila in predavanja iz pedagogike in narodno-obrambenega značaja. Zanimive so bile dalje predsedniške ugotovitve glede pogleda o monopolizaciji tiska in knjig, kar pomeni tudi monopolizacijo duha.

Učitelj g. Sadar je poročal o stanju Učiteljske sekcije. Priglasilo se je 14 novih članstev. Na tem zborovanju se je končno ustanovil akcijski odbor, ki bo skrbel podatke o gospodarskem in kulturnem stanju šolske doline. Na osnovi tega gradiva bo akcijski odbor ob sodelovanju društvene uprave izdelal dejanskim razmeram prilagojen učni načrt. S to gesto je naše učiteljsko krenilo k progresivnemu vzgojnemu delu in se z vso resnostjo lotilo proučevanja dejanskih prilik, v katerih živi in uči, in zavesti, da je to za uspešno vzgojo in šolsko delo nujno potrebno.

Zadnje zborovanje je v polni meri doseglo veliko pripravljenost našega učiteljskega da se z vsemi razpoložljivimi močmi in sredstvi postavi v službo naroda in njegovih resničnih potreb vzgoje in izobrazbe.

Revija naših krajev

Ljubljana, 4. marca.

Te dni je izšla nova številka »Jugoslovenske revije«, ki izhaja kot organ Zvez za tujski promet v Ljubljani, Mariboru in na Sušaku. Prav ugodno iznenadi nova naslovna stran, ki jo je mojstrsko izdelal znani ljubljanski arhitekt g. ing. Herman Hus in ki predstavlja zemljevid kraljevine Jugoslavije z našim državnim grbom in busolo. Kakor prejšnje, je tudi to številko Narodna tiskarna natisnila vzorno tako, da lahko uspešno tekmuje z vsemi inozemskimi turističnimi revijami.

Iz zanimive vsebine prve letošnje številke »Jugoslovenske revije«, ki izhaja že šeststo leto in je po opremi med vsemi našimi revijami zavzela prvo mesto, omenjamo zanimiv članek »Zagreb v lepih zveznih meseceh«, Regallyjev članek »Iz neprestanega novega in lepega Kamnika«, sestavek šefa našega turističnega urada v Berlinu Gjura Fanyja o lepoti čipk z otoka Paga, »Kritično presojo rešitev za ljubljansko železnico postaja« izpod peresa arhitekta g. ing. Hermana Husa z zelo preglednim shematičnim načrtom ljubljanskega železniškega omrežja, Rihteršičev članek »Bohinj vas vabi, Bohinj vas kliče! — Ne pozabite ga!«, reportažo Anči Šmucove o »Lepotah s pohorakega podnožja in iz Maribora«, Regallyjevo reportažo o »Beogradu, ki umira in vstaja v novo življenje«, pregled o napredku tujskega prometa v Dubrovniku in prof. Violečev članek »V smeri razvoja novega turističnega Sušaka« s slikami osnutkov nove suške železniške postaje, nove železniške postaje na Bradcih v Sušaku in novega suškega Hrvatskega doma.

Tudi to pot krasi »Jugoslovensko revijo« dosti res izbranih slik s Sljemena pri Zagrebu, paških čipk, iz Kamnika, Maribora, Beograda in s Sušaka. Zanimivi sta tudi dve veliki reprodukciji znanega vojvodinskega slikarja P. Dörpla, ki predstavljata starinsko nošo baskih Nemcev. Sodeč po tej prvi letošnji številki »Jugoslovenske revije«, ki jo ureja novinar g. Vladimir Regally, bo v letošnjem letu še bolj napredovala in se v vsakem pogledu izenačila s podobnimi inozemskimi revijami.

»Jugoslovenska revija«, ki jo posebno toplotno priporočamo vsem našim gostinskim podjetnikom, se naroča pri upravi v Ljubljani, Knafljeva ulica 5, in stane letno samo 100 din.

Dva odlikovanja zagorskega RK

Zagorje, 3. marca.

Pred kratkim se je vršil 14. občni zbor društva Rdečega križa. Ob tej priliki je podpredsednik društva dr. Slavko Grum z lepim nagovorom izročil dvema najbolj za službina članoma in sicer predsedniku, šolskemu upravitelju g. Matiji Pelku in blaginiku, zobnemu tehniku g. Ivanu Hribovskemu, srebrni svetilni za zasluženo delo pri RK. Oba odlikovanja sta delujoča člana že izza ustanovitve krajevnega društva RK, torej od 6. januarja 1924. dalje. G. Hribovšek je ves ta čas z veliko ljubeznijo vodil blaginjo, g. Pelko pa je po prvem predsedništvu dr. Tomi Zarniku, ki je odstopil zaradi prezahtevnosti, prevzel predsedniško mesto in ga je obdržal skozi 11 let vse do danes. Kdor kolikor toliko pozna vse prej kot ugodne razmere, v kakršnih se je uprav v našem razvirju delovalo društvo RK, bo vedel ceniti veliko vztrajnost in požrtvovalnost odlikovancev za delo v blagor bližnjemu. Oba odlikovancema toplo čestitamo.

V nadaljevanju občnega zbora je poročal tajnik g. Herman Požun o delu v preteklem letu. Moralo se je radi pomanjkanja sredstev omejiti na predavanja, dajanje manjših podpor ter na pouk obrambe proti napadom iz zraka s predvajanjem filma. Članov šteje društvo: 5 ustanovnih, 22 rednih in 98 podpornih članov, za krajevne razmere odločno premalo. Na meščanski šoli je bil ustanovljen podmladek RK, ki šteje 77 mladih članov in ga je na občnem zboru zastopala g. Škerjančeva. Društvo je iniciativno podpiralo vprašanje nabave rešilnega avta po gasilski četi na Liki. Omenjena četa si je pod roko nabavila dobro ohranjen tovorni avto, ki ga namerava predelati za reševalno službo. Iz poročila pa je bilo razvidno, da krajevni faktorji ne kažejo potrebnega nesebičnega razumevanja za vse hvale vredno delovanje bližnje gasilske čete. Upanje pa obetajo, da našt se ni povsem pokopan. Društvo RK je v proračun za letošnje leto stavilo večjo vlogo, s katero hoče podpreti vrle loške gasilce.

Denarni promet je po poročilu blaginika g. Hribovškega prilično zadovoljiv. Večjo

podpore je RK izplačal Društvu za varstvo otrok. Blaginjski presek predstavljala fond za dajanje prve pomoči. Vsa poročila so bila soglasno in s pohvalo sprejeta.

Po kratkem odmoru je bila sprejeta sledeča lista z novim odborom: predsednik g. Matija Pelko, podpredsednik g. dr. Slavko Grum, tajnik g. Herman Požun, blaginik pa g. Ivan Hribovšek ter ostali člani odbora.

S tem je bil dnevi red izbran in je predsednik zaključil občni zbor. Društvu želimo uspešnega dela, prebivalce pa pozivamo, da se zdej, ko pravijo, da so se razmere v dolini obrnile na boljše, prijavijo kot podporni člani. Članarina znaša 12 dinarjev na leto.

Nocojšnji plesni večer v dramu

Ljubljana, 4. marca.

Plesna skupina Mete Vidmarjeve priredi danes v dramskem gledališču po dveh letih zopet svojo javno produkcijo. Od zadnjega nastopa sem so se nekatere njene učenke izpopolnile do tolike mere, da bo polovica večera posvečena samostojnim solističnim plesom, katerih vsak je v sebi zaključena celota.

Vidmarjeva goji moderno plesno smer, ki v nasprotju s stalnimi formami baleta, kjer je poudarek predvsem na zunanem izrazu, išče tudi v plesni umetnosti izraza duševnosti, vsebine. Zato ima vsak teh plesov neko svojo pripovedno snov. Način dela je povsem drugačen kakor pri baletu. Zelo je ples polnopravna zgrajen, išče plesalka komponista, ki bo izrazil z muziko, kar hoče izraziti ona s telesom in njegovim gibanjem. Za tri izmed plesov, ki bodo izvajali na tem večeru, je zložil spremljavo prof. Pavel Sivice, le za enega, ki bo plesan v drugem delu večera kot prvi, je bil vzet Preludij Rahmaninova.

Pred solističnimi plesi bo skupina predvajala razne elemente plesne umetnosti, predvsem celo vrsto malih študij, ki naj pokažejo na eni strani tehnično pripravljenost, ki je pogoj plesalkine umetnosti, a na drugi, kako najde telo odgovora na zahtevo po izrazu čustev in hotenj. Spored bo zelo pester, resen in bogat, saj je rezultat dolgih, zbranih vaj. V celoti bo nastopila devetorica izmed gojenk Vidmarjeve, in sicer nekatere čisto mlade, še otroke, ki naj pokažejo začetke in prvo pojmovanje gibanja, dalje srednja skupina, ki do neke mere že obvlada telo in tudi izraz, in dve izmed starejših gojenk, Marija Gradnikova in Marta Pavlinova, ki bosta plesali samostojne plesne in sicer prva Preludij in Vodomet, in druga plesa Poigravanje in Nespetno devico.

Tudi zunanja oprema večera bo v izbranih, okusnih in bogatih kostimih ter svetlobnih efektih pripomogla do večera, ki bo nudil brez dvoma dovolj resničnega umetniškega užitka. Večer prične ob 20.

Iz Maribora

Tujski promet v Mariboru. Pretekli mesec je bilo v prijavnem uradu v Mariboru prijavljenih 1417 tujcev. Največ je bilo Avstrijcev, in sicer 239, dalje 113 Nemcev, 51 Čehoslovakov, 25 Italijanov, 19 Madžarov, 6 Poljakov, 5 Švicarjev, 4 Rumuni, 3 Francozi, 2 Angleži in po en Belgijec, Šved ter Amerikanec. Nočnin je bilo februarja 4245.

Deto se je do smrti opeklo. V Hočah se je pripetila smrtna nesreča, ki je zahtevala življenje enoletnega deteta. Posetnikov sinček Anton Avguštin se je opekel z vročo juho. Detek je dobil tako hude opekline, da je kmalu izdihnil.

Na pepelnico — 400 kg rib. Na pepelnico sredo so Mariborčani prav prično posegali po ribah, ki jih je bilo na mariborskem trgu preko 400 kg. Cene ribam so se za malenkost zvišale. Tako so cipe prodajali po 24, sardele po 14, mole po 22, barbone po 24, filete po 26, kabejlo po 20, šuke po 18, karpe po 11 in belice po 8 dn za kg.

Zaradi neurečne ljubezni se je obesil. V Morju pri Framu se je dogovoril 23letni tesarški pomočnik Karol Koren s svojo izvoljenko za sestanke. Ker pa dekleta na dogovorjeno mesto ni bilo, se je mladenič v senku obesil. Obupanca je včeraj zjutraj našla njegova mati že mrtvega.

In še nesrečna ljubezen. Na Betnavski cesti se je v samomorilnem namenu z veronolam zastropila 23letna tovarniška delavka Marija K. Samomor je hotela izvršiti v stanovanju svojega prijatelja, kjer so jo našli v globok nezavesti. Sodijo, da je vzrok obupnega dejanja nesrečna ljubezen. Mladenko so v bolnici rešili smrti.

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE NAZREDNE LOTERIE

A. REIN IN DRUG Zagreb,

GAJEVA 8. ILICA 15.

obvezna neobvezna, da so v 5. razredu 33. kola državne razredne loterije 3. t. m. bili izbrani sledeči dobitniki:

DIN 60.000 št. 18919	DIN 50.000 št. 44320, 47487, 66815
DIN 35.000 št. 19874	DIN 30.000 št. 99274
DIN 25.000 št. 11277	DIN 20.000 št. 25689, 48447, 64760
DIN 15.000 št. 19060	DIN 12.000 št. 15452, 66256, 86924, 89405
DIN 10.000 št. 991, 4295, 4660, 51316	44016, 53643, 70993, 81317,
PO DIN 8.000 — št. 1877, 10063, 18892	28214, 41354, 55345, 68816, 76979
94741,	
PO DIN 6.000 — št. 5386, 5617, 6915	7772, 10451, 14438, 20458, 24490
31111, 43182, 47072, 52846, 64390	67137, 73954, 78280, 82362, 93287
93732, 97069,	
PO DIN 5.000 — št. 73, 3013, 7778,	17999, 24609, 25353, 25384, 28470
44023, 44895, 46882, 61614, 63492	68450, 75533, 75889, 84794, 96528
PO DIN 3.000 — št. 1145, 5910, 10071	23888, 27681, 37722, 45162, 51600
52166, 55666, 56181, 58056, 69014	70214, 71911, 88196, 96832.

Poleg tega je izbranih 1300 števil x dobitkom po 1000 dinarjev, ki jih objavljamo na 7. strani.

Prihodnje zbiranje jutri 4. III. Popolno uradno listo dobitkov, izdano in kontrolirano od same državne razredne loterije, torej brez vsakih pogrškov, pošljemo vsakomur na zahtevo.

Starček pod kolesom. Na banovinski cesti med Sv. Ožbeatom in Selnico od Dravi je nekdo kolesar povozil 75letnega posestnika Ferdinanda Tertinika iz Vurnata. Starček je pri padcu zadobil hude poškodbe na glavi in prsnem košu. Poškodovanca so prepeljali v tujakovo bolnico.

Starostniška cerkev spora, da bo v nedeljo 5. t. m. po službi božji ob 10. redni letni občni zbor v mali dvorani Narodnega doma. Radi tega in zlasti radi blagoslovljanja popela ter pepeljenja bo pričetek obreda že par minut prej. Verniki naj pridejo točno!

Jubilejna številka »Slovenskega narodca«. Ob priliki 70 letnice izhajanja »Slovenskega naroda« izide jubilejna številka. Ker bo ta v veliki nakladi in povsem obsega, bo tudi izrednega propagandnega in reklamnega pomena. Zato naj te izredne prilike ne zamude mariborski trgovci in gospodarski krogi, kajti inserati v ju. biljni številki »Slovenskega naroda« bo do imeli velik uspeh.

Teda za vzgajanje sadnega drevja. Dvodnevni tečaj za sajenje, oskrbo, gnojenje in precepjanje sadnega drevja se vrši 4. in 5. t. m. na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen ter traja vsaki dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Za hrano in prenočišče sicer tečajniki sami.

Meščanski šola v Konjicah. Slovenske Konjice nujno potrebujejo meščansko šolo, ker morajo učenci posecati meščansko šolo v oddaljenih mestih. Kakor dozna vamo, je iz Beograda že prišlo zagotovilo, da dobe Slov. Konjice nepopolno meščansko šolo. Priprave so že v teku, tako da bosta prva dva razreda v jeseni že odprta.

10 kg saharina — na progi. Blizu postaje Bistrica pri Lambušu so delavci našli večji zari. ki so ga oddali v prosti pisarni. Kmalu se je zgledil neki moški in vprašal po zavitu. Prometnik je zahteval, da se neznanec legitimira, kar pa ni storil, marveč je pobegnil. Zato so zavitek odprli in v njem našli 10 kg saharina. Carinske oblasti so uvedle preiskavo.

Iz Ptujja. Ambulatorij protituberkulozne žige se je iz svojih dosedanjih prostorov pri tujakšnji ekspozituri OUZD preselil v javno bolnico.

Pusta je konec. Letošnji predpust je bil izredno dolg, zato pa je bilo temu primerno tudi več pustnih prireditev. Zaključek vseh prireditev je napravila naša mestna godba z veliko prapustno prireditvijo v Društvenem domu. Obisk je bil rekorden. Videli smo izredno mnogo mask v najrazličnejših kostumih. Zabava je trajala do ranega jutra.

Prijatelji kokaši. Pri nekem tukajšnjem trgovcu s perlatino se je zgledil neki L. F. z osmihi kokaši ter jih ponudil v nakup. Trgovcu pa se je zdela kupčija sumljiva in je o tam obvestil policijo, ki je F. trdo prišla. Izgovarjal se je, da je kokaši kupil od nekega neznanega možaka. Če ta zagovor izri, bo doznalo sodišče.

Nov grob. V Ptujju je umrl trgovec s poljskimi prideiki g. Rudolf Košir v 47 letu starosti. Pokopan bo v pater na mestnem pokopališču.

MODERNA LOČITEV ZAKONA Zakonca Kurent sta ločena, pa ju vendar vidijo pogosto skupaj.

Seveda, to je takozvana tovariška ločitev.

Tisočaki pod skrinjo

32.000 din je shranil v škatlicah pod skrinjo, pa mu jih je nekdo ukradel

Ljubljana, 4. marca.

Danes že betezni bivši lovski čuvaj Jože Strah iz Zaloga je prav za prav žrtve naših bank. Leta in leta je varčeval in si prihranil lepe tisočake, katere je našel v denarne zavode. A tudi njegove vloge so zmiznile. Izgubil je s tem veliko denarja, izgubil je pa tudi zaupanje v denarne zavode. Kar mu je še ostalo od prihrankov, je sklenil shraniti sam doma v nogavici ali pa v skrinji. Nesrečnež je spravil zadnje prihranke celo pod skrinjo v stanovanju Terezije Sluge, železničarjeve vdove iz Zaloga. S skrinja je bila na nezaklenjenem hodniku. Vdova je neenadoma imela denar, neenadoma je začela plačevati dolgeve in dajati posojila, pa tudi bahala se je s šopi denarja pri sosedih, kakor so izjavile številne priče, ki so bile včeraj zaslišane na glavni razpravi proti vdovi Rezi, kajti osumljenca je, da je Strahu ukradla jurje.

Jože Strah je sodniku povedal, da je spravil tisočake pod skrinjo in kako so mu nekoga lepega dne v maju lani izginili. Pod skrinjo je imel dve škatlici, v eni je bilo 27 bankovcev po 1000 din, v drugi pa en tisočak in 40 stotakov, skupaj 32.000 din v gotovini. Vse zaslišane priče so obtoženko obremenjevale. Tako je izpovedal Ciril Požar, da mu je Strah takoj po tatvini prišel povedat, da mu je nekdo ukradel denar. Požar se je tudi spomnil, da mu je obtoženka nekoč rekla: »Strah je star, dolgo ne bo trave tlačil, kjer bo stanoval, tam bo ostal njegov denar.« Zaradi denarja, ki ga je imel prihranjenega, je vdova Reza baje vzela starega Straha na stanovanje. Požar je moral prisesti na zahtevo branilca dr. Vavpetiča. Vdova Piter je izjavila, da ji je Strah nekoč kazal šop bankovcev. Svetovala mu je večkrat naj denar shrani na varnem pri zanesljivem človeku. Strah je pridrsl k sodniku in dodal, da ga je ta priča opozorila na to, da mu hoče obtoženka denar vzeti. O tem se priča ni več spominjala, pač pa je priznala, da je Strahu nekoč pripovedovala, kako so Slugovi zasledovali Straha, ko je šel v gozd, ker so mislili, da je šel svoj denar zakopati.

Se več je vedela povedati Antonija Požar, kateri je obtoženka zaupala vse svoje skrivnosti. Antonija je izjavila, da ji je obtoženka dostikrat potožila, da je v stiski, dokler ni Strahu denar zmanjkal. O Strahu se je obtoženka izrazila, da ima ta star hudi denar, ker same kolerabe žre in nezabellen krompir. Če bi vedela, kje ima denar, bi mu vse vzela do zadnje pare. Antonija je odgovorila, da mu vse ne sme vzeti, nekaj mu mora pustiti. Sodnik je pripomnil, da je priča obtoženko s tem nagovarjala k tatvini, priča pa je odgovorila, da je kar tako nekaj rekla, da je obtoženki odgovorila. Taji priči je obtoženka posodila en tisočak pokazala pa ji je tudi šop bankovcev. Bankovce je obtoženka kazala tudi v gostilni pri Požarju vprico Požarjevih sorodnikov. — Reza, ali si los zadela? je vprašala Požarjeva obtoženko, ko je opazila, da ima pri sebi toliko denarja. Reza je odgovorila: Hudič, saj sem ti pravila, kje bom denar dobila!

Tudi Antonija Požar je morala prisesti na svojo izjavo. Državni tožilec in branilec sta predlagala, naj sodišče zasliši še druge številne priče, s katerimi bo mogoče kontrolirati izjave že zaslišanih prič. Sodnik

je ugodil predlogu, spise je vrnil preiskovalnemu sodniku, razpravo pa prekinil.

NAS REVEZE ZAPIRATE...

Livarija Ivana Delavca je državno tožilstvo obtožilo po čl. 4. zakona o zaščiti države, Dne 27. januarja je popival v neki gostilni v Podgori. Orožniki so ga odstranili iz gostilne že precej pijanega. Delavec se ni upiral godrnjal pa je: »Nas reveže zapirate a ministre, ki kradejo milijone in si kupujejo vedno nove avtomobile, ne preganjate, ker je sedaj farška vlada.«

Ko so ga v takni v zapor, je Delavec še pripomnil: »Kadar pridemo na površje mi komunisti, bomo mi na prostem, žandarji pa v zaporu.« Obtoženec se je zagovarjal, da je bil pijan, in ne ve, kaj je govoril. Mogoče pa je, da je govoril tako, kakor so izjavili orožniki. Zatrjeval je, da ni komunist in sploh ne ve, kaj je komunizem.

Obtožnica mu je tudi očitala, da je delomrže. Glede tega očitka je izjavil, da je bil lani zaposlen pri gradnji igrišča za golf na Bledu in da prime za vsako priložnostno delo. Sodnik poedinec mu je prisodil za izjave v pijanosti mesec dni zapore. Kazen je že preстал v preiskovalnem zaporu, kjer je sedel 34 dni.

Zborovanje šaleškega učiteljskega društva

Šostanj, 2. marca.

Nedavno je bilo v Velenju zborovanje Učiteljskega društva za okraj Šostanj. Navzočega je bilo 82% članstva, kar je glede na razdaljo, ki jo mora večina učiteljskega peš premeriti, zelo veliko in bi si takega obiska gotovo želelo marsikatero drugo društvo. Po otvoritvi je podal društveni predsednik g. Mencej situacijsko poročilo, ki je razglabljalo obliko aktualnih vprašanj stanovskega, splošno svetnega in kulturnega značaja. Referent je razpravljal obširno o predloženem proračunu prosvetnega ministarstva, ki ne dovoljuje optimističnega razpoloženja niti v pogledu materialnega izboljšanja učiteljskega stanu, niti ne šolske in prosvetne politike. V primerjanju našega prosvetnega proračuna z drugimi naprednimi in demokratičnimi državami, vidimo jasno, da so prosvetni proračuni v teh državah reprimno višji od našega. Zanimivo so zlasti primerjave proračunov prosvete in notranjih zadev, ki so v mnogih državah sorazmerno mnogo nižji od prosvetnega ministarstva. Tako je n. pr. na Danskem proračun prosvete 2,5 krat večji kakor pa proračun za notranje zadeve. Pri nas je le 1,5 krat večji od proračuna notranjih poslov. V času, ko merodajni činitelj odločajo o postavah prosvetnega proračuna kot važnega faktorja dvigovanja in padanja izobrazbe ljudstva, mora zlasti učiteljsko pazno spremljati proračunsko debato, saj je ugotovljeno, da je osebna varnost in dober družbeni red vsebovan največ v prosveti in da sta družbeni red in splošna morala mnogo bolj zavarovana s prosveto, kakor pa s katerikoli kazenimi ukrepi. Predsednik se je v svojem poročilu tudi bavil z obsejnimi prosvetnimi in gospodarskimi razmerami istočasno, ko moramo gledati, kako se zajeda tujec v našo zemljo, je učiteljsko naših obmejnih srezov ugotovilo, da pride v teh kra-

DNEVNE VESTI

— **Volonterska služba zdravnikov.** V tedniku *Novosti* »Službenih novic« je objavljena nova uredba o zdravniški volonterski službi v ustanovah ministrstva socialne politike in narodnega zdravja. Uredba obsega 22 členov. Poleg pogojev morajo imeti zdravniški volonterji ne samo predpisane zdravniške študije, temveč tudi najmanj dve leti predhodne praktične zdravstvene službe, če hočejo postati volonterji v ustanovah ministrstva socialne politike in narodnega zdravja.

— **Študentska služba po uredbi o študentski službi.** V »Službenih novicah« je objavljena nova uredba o izpolnitvi študentske službe v ustanovah ministrstva socialne politike in narodnega zdravja. Uredba obsega 22 členov. Poleg pogojev morajo imeti študentski volonterji ne samo predpisane študentske študije, temveč tudi najmanj dve leti predhodne praktične zdravstvene službe, če hočejo postati študentski volonterji v ustanovah ministrstva socialne politike in narodnega zdravja.

— **Konferenca o izvozu živine.** Trgovinski minister dr. Vrbančič je sklical za sredo 23. t. m. veliko konferenco, na kateri so se obravnavale vprašanje nove organizacije našega izvoza živine. Konferenca se je odvijala poleg zastopnikov zainteresiranih ministrstev in drugih državnih ustanov tudi zastopniki zainteresiranih gošpodarskih organizacij. Obravnavala se je o vseh na izvoz živine nanašajočih vprašanjih, zlasti pa o omilitvi nove uredbe o izvozu živine, ki ga je pripravil šef Zavoda za pospeševanje sušenja trgovine dr. Štefan Obradović. Konferenci prisluškajo v gošpodarskih krogih velik pomen.

zobno kremo, ki izpolni, kar obljubi.

— **Knut Hamsun v Kotoru.** V Kotor je prispeel včeraj slavn norveški pisatelj Knut Hamsun s svojo soprogo in sinom. Ogledal si je zanimivosti Kotorja. Posebno globok vtis je napravila nanj mestna arhitektura.

— **Podaljšanje zaščite denarnih zavodov.** V trgovinskem ministristvu je pripravljen osmestek nove uredbe, ki predvideva odgovornost izplačal za dve leti za banke, ki jim je zaščita še vedno potrebna. O tej uredbi je razpravljala na zadnji seji gošpodarsko finančni odbor ministrstva. Uredba bo trajnega značaja od 1. januarja 1937. 23. februarja je potekel rok uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov. Ta uredba je dejansko potekala že od konca novembra lanskega leta, pa je bila še prej podaljšana za tri mesece.

— **Prošnja železniški upravi D. M. v Polju.** Pri jutranjem vlaku, ki prihaja ob 7. iz Zidanega mosta, je že iz Zaloge toliko potnikov, da ni mogoče dobiti prostora, kateri pripada vsakemu potniku. Potniki se nabijejo polno, da so kot sardale v skafli, vozovi pa preobteženi in te tres med vožnjo, kakor da si prijel za električno žico. V prvem in drugem vozu za vlakovo vojo pa stoji pri vratih par potnikov, ki se vozijo dnevno ter so stopili na prejšnjih postajah s hrbtno obrnjen na ven, tako da se zdi, da je voz poln, znatraj voz zaprt, in v ta dva voza v Polju vstop ni mogoč, kljub temu, da je sredi teh vozov še prostora dovolj. Sprevoznik pa pošilja potnike od prednjih voz v zadnje, a od zadnjih vozov v sprednje, ker je logično, da ne morejo vsi potniki, ki jih je v Polju čez 300, pri tem vlaku stopiti v par voz, ki so v Polju še nezasedeni. Prošnje žel, upravo, da pošlje svojega zastopnika, da se o tem prepriča in ukrene vse potrebno, da bosta tudi ta dva voza dostopna za potnike v Polju. Priporočamo pa, da je tudi kontrola potnikov pri taki gneči otežena, da, skoraj nemogoče, če ne zadostuje en vlak, naj bi se uvedla pa še II. rezervni odvoz kotalni vlak za osebni. Vsakdanji potnik.

— **Zborovanje dveh učiteljskih društev JUU.** V soboto 5. t. m. ob 9. bo v Sokolovem domu zborovanje učiteljev srednjega šolstva JUU v Murski Soboti. Dnevni red: 1. Kulturna slika prekmurske vase. 2. Razvoj računstva (nadležanje). 3. Situacijsko poročilo. 4. Sklepi. 5. Učiteljsko društvo JUU za srez črnomslj bo zborovalo v soboto 5. t. m. ob 13. v Črnomlju. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Osnovna poročila. 3. Slovenski pravopis. 4. Učiteljski gošpodarski dan.

— **Pojavnost.** Zveza za turizem promet ni nikjer niti v Ljubljani, niti izven nje svojih lastnih vremenjskih okenc, temveč dopolnjuje dnevno 62 poročil raznim drugim turističnim ustanovam, trgovinam, čimovnikom v Ljubljani in izven nje itd. Zato Zveza za turizem promet ne zadene nikakr krivda, če so v katerem okencu objavljena še vedno stara poročila.

— **Ze danes opozarjamo na dvodnevni izlet iz Ljubljane v Gorico-Udine-Trst,** katerega priložnost zveza za turizem promet v Sloveniji na praznik dne 19. in nedeljo dne 20. marca t. l. Cena avtobusne vožnje skupno o kol. potnim listom din 140, s prehrano in prenočitvami din 300. Prijave in informacije pri »Putnikih« v Ljubljani, v Kranju in na Jesenicah.

— **Umetnost, maseljak za umetniško kulture.** Ljubljana. Pod turnom št. 5. Dvojna ševilka za marec in april (7-8), ki je izšla 1. marca t. l., je v veliki meri posvečena sodobni italijanski likovni umetnosti v Ljubljani, ki jo v posebnem številu obravnava italijanske pesnik dr. Dario Fo. Tudi v ki ga spremlja devet reprodukcij del znanih italijanskih likovnih umetnikov, katerih dela dosej pri nas še niso bila objavljena. Dr. Fran Wiescher, predsednik ljubljanske Narodne galerije je objavil nekatere nove podatke o bratih Šubicih, dr. Rajko Lohar pa pomembno razpravo o podobah obeh bratov Šubicev. Loh. arh. Pavel Gštel piše o natečajih mestne občine, slikar Zoran Mušič pa o ribi na splošno in posebej o grafičnem delu hrvatskega slikarja Štefana. Pami so pripravili Jos. Herra, France Vedani in Miha Maleš, kakor sledijo poročila iz umetniškega sveta. Za pol tiskovne pole razširjena revija prinaša poleg tega štirideset reprodukcij umetniških del domačih in tujih mojstrov, ki jih je tudi to pot odlično natisnila Narodna tiskarna v Ljubljani. Od domačih slikarjev so zastopani: Janez in Jurij Šubici, slednji s danaj nemarno podobno »Družina«, Maksim Sedej, Franjo Golob, Avgust Černigoi, Ivan Kos, Karel Jirak, Zoran Mušič, Gojmir Anton Kos, Miha Maleš, hrvatski slikar V. Štefanič, poleg tega pa so objavljene še podobe del sodobnih italijanskih slikarjev in kiparjev iz Ljubljane. Revija prinaša tudi arhitekturno (inž. arh. Štrkelj in inž. arh. Gaspari) in umetnostno obrt. Umetnost izide 12 števk na leto in velja 60 din na ilustracijskem papirju za umetnostni tisk. Urejuje jo dr. Rajko Lohar, France Gorše in Martin Benčina, za uredništvo odgovarja Miha Maleš.

— **Nov grob.** Včeraj je umrl v Ljubljani v 80 letu starosti ugledni posestnik in tovarnar g. Peter Kostar. Največ zaslug si je pridobil pokojni za razvoj pivovarstva »Union«, kateri je bil dolga leta upravni svetnik. Bil je pa tudi aser neumorno delaven. Pogreb bo jutri ob 16. iz hiše žalosti, Cerkinov grad, na pokopališču k Sv. Križu v rodbinsko grobnico. Pokojniku blag spomin, ge. so prosti in hčerkam naše iskreno sožalje!

— **Hrvatski planinci v Celjski koči.** Omladinska sekcija Hrvatskega planinarskega društva priredi na svoje člane skupni izlet v Celjsko koč.

— **Važne arheološke najdbe v Budvi.** V Budvi kopljejo temelje za moderni hotel in med kopanjem so našli še na več starih rimskih grobov in 2. in 3. stoletja pred Kristusom. V grobovih so našli mnogo keramičnih izdelkov. Veliko zanimivo je vzbudila najdba statega nakita. Pri ženskem okostnjaku so našli dve po 35 cm dolgi zlati ogrlici.

— **Borna dela lise 1. razreda kruha.** 1. krojača, 2. šivilja, 1. strojna šivilja, 2. hlapca, 1. strojnovalja, za gumijasto obutev (za Albinjo), 1. upokojenca za obdelavo vrta in 1. umjarja.

— **Vreme.** Vremenika napoved pravi, da bo zmanjšanje oblakov, stanovitno in topleje vreme. Včeraj je deževalo v Zagrebu in Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 13, v Mariboru 11,6, v Ljubljani 9,4, v Zagrebu 8, v Beogradu in Sarajevu 6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 772,4, temperatura je znašala 2 stopinj.

— **Zastupili in obišli se je.** V Zagrebu si je v sredo zvečer končal življenje strojovodja papirnice na Zavrtici Rudolf Kobe, oženjen in oče štirih otrok. Najprej se je zastupil z ocatovo kislino, potem pa se obesil. Bil je živno bolan in imel je fikšno idejo, da ga vsi preganjajo. Svoji družini je večkrat zagrozil, da bo vse poklal. Njegova žena je pisala možemvemu sorodniku Rudolfu Kuneju v Ljubljano in ga prosila, naj pride v Zagreb, da bi vplival na moža. Kunej je res odpotoval v Zagreb. Ta čas je že imel Kobe pripravljeno steklenico octove kisline, ki mu jo je Kunej vzel, ni pa vedel, da ima Kobe še eno steklenico strupa. Po pogovoru s svojim sorodnikom Kunejem se je Kobe navidezno pomiril in rekel domačim, da gre spat. V resnici je odšel v svojo sobo, se zaklenil, popil octovo kislino in se obesil.

— **Vlak pregalni melica.** Včeraj je vlak pri Kopivnici pregalni melica. Komistja je ugotovila, da gre za 62letnega mlinskega pomočnika Blaža Gibasa, ki je ležal na tlu še mrtve. Najbrž ga je bil povozil drugi vlak še ponoči. Gibas je bil doma iz Českoslovaške.

— **Vlom v Gor. Prekopah.** V sredo ponoči je bilo vlomljeno v trgovino Franceta Cvelbarja v Gor. Prekopah pri Kostanjevici. Tatovi so odnesli večjo množico cigaret in tobaka, dalje nekaj nalivnih peres, 5 plašev za kolesa, 6 raznih odevi, okrog 20 erajc, več jopic, več ducoatov nogavic, okrog 100 m blaga in nekaj usnja. Cvelbarja so vlomilci odkodovali za okrog 12.000 din.

Iz Ljubljane

— **U Nemški dijak iz Berlina v Ljubljani.** V sredo zvečer so prispeeli v Jugoslavijo dijak visoke politične šole (oddelek za narodno gospodarstvo) v Berlinu na poučno potovanje. Na Jesenicah, kjer so prenočili, so jih ob prihodu pozdravili zastopniki občine ter geometer g. Bonča Ivan, kot njihov kolega. G. geometer Bonča je Slovenec, ki je bil diplomiran na visoki pol. šoli v Berlinu s zelo dobrim uspehom. Izletniki so si ogledali drugi dan tovarno KID, ki jih je povabila na kosilo ter jim dala na razpolago svoj avto, da so se odpravili na Bled. Dijaki so si ogledali Bled, Pokljunko ter v Kranju industrijo. Danes si ogledajo še Ljubljano, jutri zjutraj se pa odpravijo v avtobusom na Suak. Želimo jim, da bi se počutili med nami kar najbolje in odnesli od nas čim boljše vtise.

— **Na ribjem trgu je bilo danes precej zanimanja za ribe, pač zato, ker je post (precej) dobro je bil trg založen tudi na pešnično in ker je bila lepa iztira med morskimi ribami. Prodajali so dražje in cenejše vrste morskih rib. Nekaj je bilo tudi skuč, ki so po 32 din. Najbolj so šle v denar sardjele (sardale), ki so bile po 18 do 20 din; ardelice so prodajali po 12 do 14 din. Po 28 din so bili oslihi in palamida, po 36 zlatobrov (orada), po 40 luben, po 20 cipli in po 16 šarže. Med rečnimi ribami je bilo največ škuk, ki so jih prodajali po 16 din kg naprj. Lepe pečenke so bile po 12 din. Naprjaj ob bile tudi žive potrvi po 40 din kg. Ker je skopnel eneg, se je za čelo sezela za polje, ki so zelo poceni. Za dinar dobite 10 poljev v hišicah.**

— **Ljudje praktično preiskazuje** likovne lastnosti izvirnega blata na Pogačarjevem trgu med tržnima lopama. Zdej je njihova izobrazba v tem pogledu že na tako dobri podlagi, ker čitajo strokovne razprave o blatu, da vedo n. pr. da je blato bolj tekoče podnevi kakor ponoči in da ga ima-

mo samo sušiti tega, ker so podnevi toja, ponoči pa suzuje. Zadeje čase je sicer lemo vreme in la bisto — bisto ponoči in podnevi, zato si bodo morali ljudje še pogledati strokovno inobrazbo v tem pogledu. Zdej se v razmisli lahko praktično poglablja v bisto (tudi do vrata) kjerbi ter tako proučujejo rama ljubljanske teorije o njem de mila volja. Praktično je v Ljubljani do volje močeti bisto vsakomur, teoretično menajo je pa v zakupu.

— **U Mladinski zbor Wiener Sängerknaben** imamo večkrat priliko aliti po posredovanju. Njihove maše na Dunaju prenaša po gostotni dunajski radijski postaji. Wiener Sängerknaben sodelujejo v marškatereu filmu, ki ima valed tega izredno privlačno čelo. Val veliki dunajski oratorijski koncerti, če je predpisan mladinski zbor se navedno poslušajo tudi teh dečkov. Ljubljana pa bo imela priliko aliti in videti pred soboj na koncertnem odru mlade dunajske pevce, ki se snani po vsem svetu pod imenom Wiener Sängerknaben v ponedeljek, dne 7. t. m. na odru velike Unionske dvorane. Ta dan se bo vrtil pod okriljem ljubljanske Glasbene Matice njihov koncert in sicer ob 20. uri zvečer v dvorani gostilne »Pri šestici«. Prejamo na to pridrževati. Sedišč po občinskih koncertnih cenah so na razpolago v knjižarni Glasbene Matice.

— **U Šupari urad narodne starokatoliške** cerkve v Ljubljani se je preselil na Tyrsevo cesto št. 35 (dvoršče), kjer bode župnik Ferdo Lavrinec uradov za stranke vsak delavnik od 10. do 13. ure.

— **U Sonja Henje** v njenem največjem filmu »Kraljica leda«. Film »Kraljica leda«, ki ga je izdelala tvornica »20 th Century Fox« z velikimi stroški, se odigrava v lepi idilični vasi Sv. Krištof v Švici, poznani vsem športnikom. V to športno selo pridejo tudi državni trih malih držav, da sklenejo medsebojni prijateljski pakt. V ironični luči se nam pokažejo tu razne intrige in mahinacije, ki imajo namen dovesti državnike do nesoglasja. Neka slučajna ljubezen med princem Rudolfom, ki ga dovršeno prikazuje Tyrone Power in učitelju drsanja (Sonja Henje) dovede do velikih mednarodnih političnih komplikacij, ker je vsak diplomat prepričan, da ga je njegov kolega prevabil. Film »Kraljica leda« nam prikazuje Sonjo Henje povsem v novi luči. Kot drakla izvajaja uprav aserjeine in fantastične plesne in akrobatske figure. Poleg tega se je Sonja sijajno afirmirala kot večja smužanka, ki z največjo lahkostjo izvaja komplicirane trike. V tem filmu slišimo mnogo lepih pesmi, čudovito lepo muziko, vidimo prekrasni balet po ruskem načinu. Za ljubitelje lepe muzike bo pa v tem filmu tudi praskrbljeno, saj se izvaja Borodinov »Knez Igor« s petjem in baletom — na ledu. Film bomo od jutri dalje videli v »Slogici«.

— **U Popoldanska predstava** izvirne Molnarjeve veseligrice »Njena velika ljubezen« bo v nedeljo 6. t. m. ob 15.15 v Šentjakobskem gledališču. Igra je skrbno pripravljena in je dosegla pri vseh dosegljih vpriizitvah velik uspeh. Ta ganiljivo lepa, topla zgodba osvaja in navdušuje doleale s svojo nežnostjo, prijaznostjo in humorjem tako, da so si mnogi že večkrat ogledali to izvršno veseligrice. Sodelujejo: Bučarjeva, Petrovič-Wischerjeva, Šubičeva, Hanžič, Krtnik, Maser in drugi. V soboto 5. t. m. se igra ponovi ob 20.15. To sta poslednji vpriizitvi te izvršne veseligrice. Prihodnji teden bo premiera Bučarjeve spevoigrice »Smuk smuk«.

— **U Koncert v dvorani kina Moste.** Ker bo v soboto 5. t. m. ob 20. v kinu Moste koncert pevskega društva Moste, se bosta filma »Port Arthur« in »Ljubezen in jazz« predvajala samo danes ob 20. v nedeljo ob 14. 17. in 20. ter poslednjič v ponedeljek ob 20. uri na kar cenj. občinstvo posebno opozarjamo.

— **U Radio predavanje SPD.** Drevi ob 19.50 uri priredi Slovensko planinsko društvo svoje radio predavanje pod naslovom »Deset minut za planince«. Predaval bo načelnik gošpodarskega oddelka SPD g. Ivo Marsel o oskrbovanju inozemskih planinskih koč. Planinci, poslušajte to zanimivo in poučno predavanje.

— **U Klub koroških Slovencev v Ljubljani** vabi svoje člane in prijatelje na četrti družabni večer, ki bo jutri v soboto ob 8. uri zvečer v dvorani gostilne »Pri šestici«. Predaval to urednik g. dr. Lojze Kuhar.

— **U Popravek.** Z oslom na člane, ki ste ga objavili v »Slovenskem narodcu« dne 26. II. 1936. v štev. 46, na strani 2, stolpec 4. agoraj, pod naslovom: »Prošnja mestnemu svetu«, vas prosim, da izvolite v smislu čl. 26 zakonca o tisku priobiti v vašem cenjenem listu na istem mestu in v enakem tisku slednji uradni popravek, oziroma pojasnilo: Po sklepu upravnega odbora mestne elektrarne št. 1118/E-J z dne 8. aprila 1931, ki je še vedno v veljavi, je treba račune za porabljeni elektrini tok plačati inkasantu takoj ob prejemu računa. Vendar je ravnateljstvo mestne elektrarne vselej vpoštevalo prošnje strank ter v utemeljenih primerih dovolilo odlog plačila za nekaj dni. Le v primeru, da se stranka ponovno ni držala izjemoma ji danega plačilnega roka, se ji je odločilo elektrini tok, številko strank, ki so zahtevale odlog plačila ostroma poštne polonice za kasnejše plačilo računa, pa je vedno bolj raslo, tako da je bila mestna elektrarna prisiljena, kar najodločnejše vtrajati na izvajanju zgoraj zavedenega sklepa, zlasti se zato, da si zavaruje za dostojen dotok denarnih sredstev, potrebnih za plačilo lastnih obveznosti. Pri 21.000 potrošnikih električnega toka je vodstvo mestne elektrarne, iz tehničnih in administrativnih razlogov povsem nemogoče, da bi odbrala številce, izstavila in dostavila računa vsem strankam prve dni meseca. Kakor dostojno, bo mestna elektrarna tudi v bodoče vpoštevala prošnje za odlog plačila tistih strank, ki prejajo račune proti koncu meseca in ki so se doslej vedno točno držali danih plačilnih rokov. Trditve, da so s tem, agoraj citiranim sklepom najbolj prizadeji srednji in nižji sloji, ne odgovarjajo resnici, ker pokažejo statistika, da le-ti z rednimi izjemami zelo točno plačujejo svoje račune. Z odličnim spoštovanjem predsednik: dr. J. Adleščak.

— **U Občni zbor Udruga čimovnikov.** V nedeljo 6. t. m. ob 10. dopoldne bo redni občni zbor »Udruga čimovnikov podobor Ljubljane« v društvenem lokalu Prečna ulica št. 6.

— **U Tativne.** V Novokovo trgovino na Bleiweiseri cesti je bilo v sredo zvečer vlomljeno. Vlomilci so odnesli za okrog 1500 din blaga in za 750 din v gotovini. V stanovanje Lada Križmana v Ilirski ulici se je vthotapil tat ter mu odnesel male železno blagajno, v kateri je bilo 1000 din, zlata zapetnice, ki so stali v knjižnici Mestne hranilnice, in koku Dobovšku iz Dravljih in nekdo

odnesel rama dele kolesa in ga je odkodoval za 500 din. Po Dravljah krajejo tatovi kokeši. Posestniku Francu Zorcu je odnesel tat 7. posestniku Ivanu Končanu pa 6 kokeši, v skupni vrednosti okrog 950 din.

— **U Kolesa krajejo.** Marjeti Kraševčevi je dramska tatila odpeljala kolo z Vodnikovega trga. Včeraj je bilo ukradeno kolo znamke »Peugeot« Viktorju Zajcu in sicer izpred neke gostilne v Zelenci jami. Prav tako je nekdo odjedal včeraj črno pleskano kolo znamke »Rambler« Avgustu Verleku in sicer izpred neke trgovine na Zaloški cesti.

Če izgubite srečko...

Žrebanje državne razredne loterije se nadaljuje — Zanimanje občinstva je vedno večje

Ljubljana, 4. marca. Marsikateremu igralcu Državne razredne loterije se izmuzne sreča v zadnjem trenutku izmed prvstov, ko je že njegova srečka zadela: izgubi srečko. Nekateri mislijo, da je to neopopravljiva nesreča, ker pač niso dobro poučeni. Te dni, ko se naši meščani tako zanimajo za vse, kar je v zvezi z loterijo, je tudi aktualno, da jim povejmo, kaj morajo vedeti, če izgube srečko.

Razlikovati je treba dva primera, ali je bila srečka izgubljena pred žrebanjem ali po njem, odnosno, ali je bila izguba prijavljena prej ali pozneje. Ako igralec izgubi srečko pred žrebanjem, je dolžen, da izgubo takoj prijavi naravnost Državni razredni loteriji, lahko pa tudi prodajalcu srečk; vendar je bolj zanesljivo poslati prijavo naravnost. Upravni odbor izda takoj po sprejeti prijavi nalog prodajalcu srečk, da dobika na izgubljeno srečko nikomur ne izplača. Pogosto se pripeti, da igralec najde srečko kmalu potem, ko je prijavil izgubo. Izkušnje, ki jih ima upravni odbor Državne razredne loterije, kažejo, da so ljudje zelo nepazljivi ter da izgubljajo pogosto srečke, čeprav bi jih morali varovati še skoraj bolj kakor denar.

Ako prodajalec izgubi srečko po žrebanju, upravni odbor upošteva prijave v roku do 60 dni, toda najbolje je, da igralec takoj prijavi izgubo, kajti upravni odbor ali prodajalec srečk lahko izplačata dobiček pred prijavo, ne glede na rok. Ko je dobiček že izplačan, je težko dokazati, čigava je bila srečka v resnici.

Precej srečk je tudi umenihi skoraj pri vsakem kolu n. pr. zaradi požara, povodnji in drugih nesreč, ki so označene kot višja sila (tudi tatvina srečke spada v to vrsto); tudi za prijavo izgube srečk po višji sili je določen rok 60 dni. Upravni odbor upošteva prijave, če se izkaže, da so bile srečke v resnici uničene po višji sili, in sicer po svojem prostem preprčanju. Ako v 120 dneh ne predloži nihče drugi v izplačilo izgubljene ter izžrebane srečke, upravni odbor izplača srečko njenemu lastniku, toda samo tedaj, če je izgubo prijavil in če se je po 120 dneh v roku 40 dni zopet prijavil.

Obsojen razbojnik

Ljubljana, 4. marca. Veliki senat petih sodnikov okrožnega sodišča s predsednikom g. Ivanom Kraljem je danes sodil mesarskega pomočnika 26 let starega Franca Ribnikarja z Golnika. Obtožba se je glasila na razbojništvo. Ribnikar je v noči na 30. novembra 1937. na Jelenovem klancu v Kranju zahteval napad z nožem trgovca in posestnika Valentina Hafnerja iz Škofje Loke. Zadal mu je z nožem 7 urednin na glavi in mu s silo vzel listnec z 1580 din. 7. novembra je pe Ribnikar v šeničenem z zaprtim nožem zadal Likarju Stanku lahko poškodbo z udarcem po nosu. Hafner se je seznanil z Ribnikarjem v restavraciji »Semenc« v Kranju. Ribnikar se mu je predstavil za avtoizvožnika in mu je obljubil, da ga bo s svojim avtomobilom odpeljal v Škofjo Loko. Hafner ga je povabil še v restavracijo Union, kjer sta ostala do polnoči. Ko sta zapustila restavracijo je Ribnikar Hafnerju rekel, da ima svoj avto na pošti. Tja sta se napotila čez Jelenov klanc. Med potjo pa je Ribnikar Hafnerja napadel z nožem. Svojo žrtev je pustil na cesti in se šel še okrepčat v bližnjo gostilno, nato pa šel peš domov na Golnik. Doma je prešel denar.

Obtoženec, ki ga je zagovarjal dr. Jurij Adleščak, je priznal zločin. Zagovarjal se je pa, da ni dejanja izvršil naklepa. Hotel je priti samo do denarja, da bi plačal globo 7.000 din, na katero je bil obsojen zaradi tihotapstva igralnih kart. Veliki senat je Ribnikarja spoznal za krivega po obtožbi in ga obsodil na šest let robije in na 300 din denarne kazni ter na trajno izgubo državljskih pravic.

Uradno vremensko poročilo

z dne 4. t. m.
Radeče-Planica, 870 m: +8, jasno, mirno, 90 cm snega, ojužen, skakalnice uporabne.
Planica-Slatina (Dom Ilirije 1000 m): +1, jasno, mirno, 100 cm snega, ojužen, drsališče uporabno.
Kranjska gora, 810 m: +7, jasno, vetrovno, 57 cm snega, ojužen.
Dovje-Mojstrana, 650 m: +7, pooblačeno, vetrovno, 22 cm snega, ojužen.
Pohorje: Mariborska koča 1080 m in Pohorjski dom 1030 m: +4, oblačno, vetrovno, 40 cm južnega snega.
Senjorjev dom, 1522 m in Peseč 1382 m: +2, oblačno, vetrovno, 5 cm novega snega na 90 podlage.
Kotla pod Kopo 1377 m in Kremzarjev vrh 1161 m: —1, jasno, vetrovno, 3 cm novega snega na 120 podlage.
Ribnica na Pohorju, 715 m: +3, jasno, mirno, 40 cm južnega snega.
Sv. Lovrenc na Pohorju, 483 m: +2, jasno, mirno, 30 cm južnega snega.
Rimski volec, 530 m: +4, jasno, vetrovno, 40 cm južnega snega.
dodatno poročilo z dne 3. III. 1938
Sv. Križ nad Jesenicami, 1000 m: +2, barometer se dviga, lahno pooblačeno, mirno, 30 cm snega, vrhnja plast namrzjena.
Gorjše, 1000 m: —2, barometer se dviga, oblačno, vetrovno, 80 cm snega, sren, Dom na Komni, 1520 m: —2, jasno, vetrovno, 195 cm snega, deloma sren.
Zlatorog v Bohinju, 530 m: —5, oblačno, mirno, 90 cm snega, sren.
Sv. Jošt nad Kranjem 860 m: —5, oblačno, sever, 50 cm smrzanelega snega.

— **U Samomer brežposelnega delavca.** Sodi so našli hlapci v nekem hlevu na Vidovdanski cesti obesnega 49-letnega delavca Henrika Lešnika. Lešnik je podnevi postal okrog kolodvora, kjer se je navadno družil z ljudmi, ki iščejo priložnostnega zaslužka z delom pri železniških skladiščih. Po polдне je zaslužil nekaj dinarjev, nakar je zavil v gostilno. Se pred mrakom pa je prišel v hlev, kjer se je do nagega sčel, potem se je pa obesil na žleb. Otupančev truplo so po komisijskem ogledu prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Lešnik je bil doma iz Spuhlje v ptujskem okraju.

Včasih se pripeti, da kdo predloži v izplačilo izgubljeno srečko, ki je bila prijavljena. Upravni odbor zadrži srečko, legitimira prinosilca in obvesti o tem igralca, ki je izgubil srečko. Igralec mora v roku 10 dni predložiti upravnemu odboru potrdilo, da je vložil tožbo proti prinosilcu srečke. Dobitka ne izplačajo, dokler ni izrečena sodna razsodba. Ako pa igralec ne toži prinosilca, odnosno ne predloži potrdila, da ga je tožil, izplačajo dobiček prinosilcu.

Dogaja se pa tudi, da nihče ne prihaja po dobitke izžrebanih srečk. Ta denar ostane državi. Največkrat je treba pripisovati samo brezpriznost igralcev, da ne dvignejo dobitkov. Vselej po žrebanju vsakega razreda loterije (v dveh do treh dneh) upravni odbor izda uradno listo dobitkov, ki je naprjaj pri vseh prodajalcih srečk po minimalni ceni. Razen tega objavljajo listo številke izžrebanih srečk, zato si mora pač vsak, ki ne dvigne dobitka, pripisati samemu sebi, če je ostal brez denarja.

Na današnjem žrebanju so bili izžrebani tile večji dobitki:

80.000 din št. 89.389.	25.000 din št. 1.064.
50.000 din št. 16.840.	20.000 din št. 87.777.647.
15.000 din št. 90.109 87.756 25.371 32.878 76.153 58.211 80.411.	
12.000 din št. 46.461 99.097 84.062.	
10.000 din št. 76.587 64.495 47.156 68.965 42.507 40.710 66.993 3.688 99.052 95.604	
8.000 din št. 78.330 99.629 49.482 65.026 54.173 90.415 34.462 96.648 8.729 7.882 90.895 36.460.	
6.000 din št. 98.241 99.805 1.375 306 93.218 99.252 89.053 70.591 96.029 11.678 17.119 64.623 38.901 99.700 99.029 44.078 66.211 62.649 47.652 97.182.	
5.000 din št. 27.601 95.027 30.039 16.394 23.501 45.344 31.551 39.302 52.992 67.661 15.369 60.372 68.099 91.471 93.141 83.125 18.186 29.415 66.352 77.511 18.466 84.611 14.676	
3.000 din št. 84.455 78.593 52.963 37.498 42.729 60.114 54.127 41.656 53.511 8.477 62.505 24.378 66.098 6.796	

Iz Škofje Loke

— **Življenjski jubilej zgledega gošpodarja.** Pretekli točen je praznovan 75letnico svojega rojstva ugledni gošpodar na Praprotnem v Škofji dolini g. Matija Dolenc, ali, kakor ga ves škofjeloški okraj dosti bolj pozna — Kazinar. Jubilejnt je bil svoje časte gostitelj v Škofji Loki, potem v Stari Loki, tudi v Ameriški je bil, vsa poslednja leta pa je neumorno vztrajal v pozornosti do svojih gostov, ki jih ima njegova gostilna, dom tople ljubeznih in prijaznih ljudi. Jubilejnt je doleden pristaja narodne misli in svet narodu in čitatelj naših listov. G. Dolenc želimo še dolgo vrsto zdravih in zadovoljnih let.

— **Redna skupščina srednjega odbora Rdečega križa** bo v petek ob 20. na rotovžu. Dnevni red običajen.

— **Poroča.** V nedeljo popoldne se je poročil v Stari Loki svetec član škofjeloškega šolstva in član društvenega pevskega zbora br. Rudi Linke z gđ. Lojzko Zherlovico. Poročni obred je opravil kanonik g. Matej Mrač. Sokoli so pripravili mlademu paru podokleno. Pevski zbor je zapel pri Sv. Duhi, kjer je nevesta doma, tri pesmi, pri gostiji pa je zaigral društveni tambureški zbor; nagovoril je mlad par s čestitkami br. Debeljak.

— **Zastopniki trgovcev v davčnem odboru** sta gg. Franc Zebro, trgovec v šladi Loki in g. Josko Weber, trgovec na Trati.

Mestni svet ljubljanski

Zapisnega novolimenovanih članov mestnega sveta

Ljubljana, 4. marca.
Na včerajšnji seji mestnega sveta so bili zapisniški novolimenovani mestni svetniki. Po odredbi notranjega ministra so bili razrešeni dolžnosti članov mestnega sveta ljubljanskega Grinič Anton, Hribar Rado, Klinar Peter, dr. Korun Milan, dr. Kusej Rado, Martinčič Avgust, Florjancič Izidor, Oražem Josip, Sos Karel, Korinek Anton in Sever Maki ter imenovani namestniki njih tajnik Zvez industrijev dr. Golja Adolf, univ. prof. inž. Gostiša Viktor, posestnik Jerine Jožef, v Dravljah, tesarek mojster Kavka Karol, univ. prof. inž. Lobe Feliks, trgovec Lukič Zvonko, primarij dr. Meršol Valentin, predsednik organizacije poselnih uslužbenec Penko Josip, pekovski mojster Požar Vinko, sodnik upravnega sodišča v p. dr. Steška Henrik, šef borze dela Vondina Josip. Razen inž. Gostiše Viktorja so bili vsi drugi prisotni.

Pred prehodom na dnevni red je župan podal spomin nedavno umrle ga. Terezije Babnikove in 26. februarja umrlega stolnega kanonika dr. Mihaela Opeke.

Mestni svet je rešil celo vrsto pritožb proti predpisu davka na vozila, odobrili več parcelacij privatnih zemljišč in rešili večje število prošelj za sprejem in za zagotovilo sprejema v domovinsko zvezo.

Na predlog obrtno-industrijskega odbora sta bili odklonjeni dve prošnji za dovolilo gostilne in sicer Vlastimiru Nazoru v Puharjevi ulici št. 1 ter Mariji Meserko na Tyrševi cesti št. 170. Ostalim šestim prošnjam za gostilno odločeno za prenos prošnji Zalaznika Jakoba za obrt avtoizvoška.

Za člana-namestnika v mestnem višjem disciplinskem sodišču je bil izvoljen mestni svetnik dr. Steška Henrik, v upravni odbor mestanske imovine za člana optik Franc Zaje na mesto Engelberta Franchettilja, v invalidsko komisijo za člana dr. Meršol za namestnika dr. Debeve, v upravni odbor mestne bolniške blagajne za člana mestni svetnik Stojce, v razodišče mestne bolniške blagajne dr. Kamušič, v nadzorni odbor mestne bolniške blagajne pa dr. Bohinjec, dr. Steška, Bontina in Novak Franc.

Na predlog personalno-pravnega odbora je mestni svet sklenil poslati na merodajna mesta, kr. namestništvu, min. predsedniku in predsednikom narodne skupščine ter en. nata prošnjo, naj se novi načrt invalidske-ra zakona takoj izroči narodni skupščini in zakoniti.

Nadalje je mestni svet sklenil statut, ki določa, da se prenese preveča sklepanja o obrtnih dovolilih, za katero je bil doslej pristojen mestni svet, na industrijsko-obrtni odbor, ki bo lahko veljavno sklepal s dvotretjinsko večino.

Manjša debata se je razvila o predlogu za dopolnitev § 13 službene pragmatike, ki govori o pogojih za sprejemanje zdravnikov v mestno službo. Predlagan je bil dodatek, da mestni fizik ne sme izvrševati privatne prakse in imeti stranske honorarne zaposlitve. M. s. dr. Likar in dr. Bohinjec sta predlagala, naj se predlog vrne personalno-pravnemu odboru, ki se naj posvetuje z m. s. dr. Steško, ker je zadeva kočljiva in je dvomljivo, ako hoče mestni svet doseči svoj namen, ali bo veljala ta določba tudi pro praeterito in ne samo pro futuro.

Dr. Kamušič in poročevalec m. s. Novak sta zagovarjala predlog, češ, da je to nasvetovalo ministristvo.

Zupan dr. Adlešič je bil mnenja, da mestni svet lahko sklepa o tem predlogu, da ga bo pa zadržal in vračal dr. Steško za svet. Nato je bil predlog sprejet z vsemi glasovi proti 5.

Izpopolnitev odborov

Načelnik personalno-pravnega odbora m. s. Novak je predlagal razne izpremembe v odborih mestnega sveta in upravnih odborih mestnih podjetij. Tako so bili imenovani v finančni odbor: prof. Dermastja, dr. Azman, dr. Kamušič, Novak, Sušnik, Kozamernik, Behovec, dr. Golja, dr. Ravnihar, Likar, Požar, Lukič.

V tehnični odbor inž. Hrovat, inž. Majce, dr. Stele, arh. Tomazič, Pavlič, Vondina, inž. Lobe, dr. Steška.

V gradbeni odbor dr. Stele, dr. Azman, inž. Hrovat, Weeter, dr. Debeve, kot namestnik Kavka, dr. Steška, inž. Majce, Andrejka, dr. Meršol.

V tržni odbor Jenko, dr. Debeve, Musar, Usenik, Jerine, Lukič, Kralj.

V obrtno-industrijski odbor Bahovec, Kavka, Pavlič, Malgaj, Golja, Požar, Kralj.

V socialno-politični odbor dr. Klinar, Vider, Andrejka, Pavlin, Vondina, Požar, dr. Bohinjec, Likar.

V zdravstveni odbor dr. Debeve, dr. Meršol, Smersa, dr. Bohinjec, Steška.

V odbor za upravo mestnih napravnih Andrejka, Kavka, Baš, Penko, Sušnik, Pavlin, Novak.

V upravni odbor mestne zastavljalnice Jenko, Vondina, Borštner, Baš, Sušnik, Likar.

V upravni odbor mestne klavnice dr. Adlešič, Musar, dr. Debeve, inž. Majce, Kozamernik.

V upravni odbor mestne elektrarne Kozamernik, Skof, inž. Gostiša, Lobe, Masič, Novak, inž. Hrovat.

V upravni odbor mestne pristave in za cestno nadzorstvo: Kavka, Jerine, Cerne, Novak, Usenik, Kralj, inž. Lobe.

V upravni odbor mestnega vodovoda inž. Gostiša, inž. Lobe, Skof, inž. Hrovat, Bahovec, Lukič, Likar.

V kulturni odbor Krajnc, Andrejka, Klinar, Weeter.

V odbor za mestanske šole dr. Adlešič, Vider, Osana, Požar.

V upravni odbor mestne plinarne inž. Gostiša, inž. Majce, Skof, Masič, dr. Steška, dr. Golja, Bahovec, Lobe, Likar.

V davčno komisijo Pavlič, Lukič, Musar, Požar.

V komisiji odbor Jare, Cerne Josip, Jerine, Novak, Cerne Franc.

V trošarinski odbor Dermastja, Babnik, Musar, Sušnik, dr. Kamušič, Penko, Kralj.

V upravni odbor »Mladike« Vider, Krajnc, Weeter, Meršol, Kozamernik, ga. Franja Tavčarjeva, ga. Dolenjčeva, ga. Leharjeva.

V upravni odbor potrebneza zavoja: Sušnik, Kozamernik, Jenko, Slapar, Vondina, Tomazič.

Predlogi

Sprejet je bil nato nujni predlog m. s. kanonika dr. Klinarja naj se z virmami omogoči kredit 250.000 Din za podpiranje brezposelnih.

Podžupan dr. Ravnihar je vložil samostojni predlog, v katerem pravi, da se v naši državi že dalje časa razpravlja v javnosti o vprašanju takozvane etažne lastnine, namreč lastnine zgradb po nadstropjih in stanovanjih. Dočim dopuška naš zakon samo lastnino cele zgradbe in je solastnina dopustna samo po ideelnih delih nepremičnin (§ 4 zakona o zemljiških knjigah), poznajo druge države lastninsko pravico do posameznih delov zgradbe, do nadstropij in stanovanj. Upravičence ni samo najemnik, ampak pravi lastnik nadstropja ali stanovanja. Tako pravno ustanovo poznata Italija in Nemčija, l. 1912 jo je uveljavila Francija ter po tem zgledu l. 1921 tudi Bolgarija, ki jo je s posebnim uspehom postavila na zadržno podlago ter ima danes že 440 takih zadrug. Cela vrsta komunalnih, urbanističnih, socialnih in političnih razlogov govori za potrebo, da se tudi pri nas uvede ustanova deljene lastnine na zgradbah. Nedvomno bi se sorazmerno dvignila gradbena delavnost, ko bo tudi manj premožnim slojem dana prilagodit, da si z manjšimi sredstvi ustvarijo svoj lastni dom. Pri tem niso misljena samo stanovanja v ožjem pomenu besede, ampak tudi poslovni lokali za trgovce, obrtnike itd. Vprašanje horizontalne lastnine je gotovo vredno, da se prouči z vseh strani. Načelo etažne svojine se mora prilagoditi našim razmeram, pri čemer naj se upoštevajo izkušnje v drugih državah, kjer je ta pravna ustanova že uvedena in je ustaljena solna praksa. Tej pravni ustanovi bo treba prilagoditi naše zakone, zlasti zakon o zemljiških knjigah, kar pač ne more napravljati mnogo težav. Stavbeniki in inženjerji naj izdelajo specialne načrte takih zgradb, zlasti glede na prostore, ki so namenjeni skupnemu uživanju, vhode, preho-

Danes ob 20. uri (v soboto ob 20. uri koncert pevskega društva »Mostec«), v nedeljo ob 14. in 17. in 20. v ponedeljek ob 20. uri Adolf Weeter:

PORT ARTUR
in »LJUBEZEN IN JAZZ«
KINO MOSTE

de, kleti, podstrešja itd. Po pravem potu naj bi se uredila vsa vprašanja sožitja v takih skupnih zgradbah, vzdrževanja teh zgradb in posebej lastnega stanovanja ali nadstropja. Ministertvo za zgradbe je že predlagalo ministristvu pravde, naj izloči zakon glede etažne lastnine, mestni svet beo- zrajske občine pa je predložil ministristvu poseben predlog. Zato naj tudi mestni svet ljubljanski osvoji ta predlog, ko bo proučil to vprašanje glede na naše razmere z vseh strani.

Zupan dr. Adlešič je ta predlog podprla dr. Ravniharja odzval v predloženih točkah omenjeno gradbenemu, socialno-političnemu in personalno-pravnemu odboru.

Zupan je zaključil javno sejo, v tajni seji pa so bile obravnavane namo personalno-zadeve mestnih uslužbenec.

Radioprogram

Sobota, 5. marca
12: Vožnja neznankam (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Vožnja neznankam (plošče). — 14: Napovedi. — 17: Vesel delopust (igra Radijski orkester). 17:40: Obramba mest pred zračnimi napadi (g. Drago Arton). — 18: Šornov šramel

kvarlet. — 18:40: Pogovori s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura. 19:50: Pregled sporeda. — 20: O zunanjih politiki (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20:30: »Pepelnica« panoptikum, ali: Deset resnic za veselo ljudje. Pisan večer, besedilo Vinka Bitenca. Sodelujejo Fantje na vasi in člani rad. igr. družine. — 22: Napovedi, poročila. 22:15: Za vesel konec (igra Radijski orkester). Konec ob 23. uri.

POZOR!

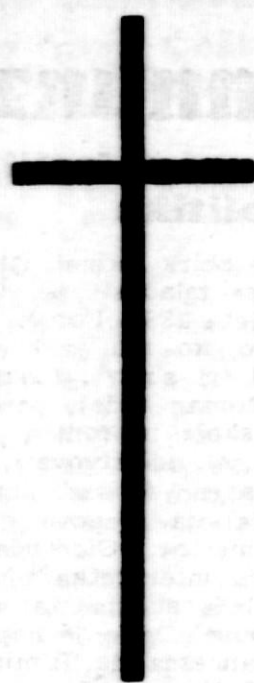
Danes vsi v

restavracijo »ŠIBENIK«

(prej restavracija Lloyd)

Nudijo se razne morske ribe in dalmatisko, v Londonu odlikovano vino. Ekstra vino v steklenicah. Priporoča se

MARTIN BUJAS — Sv. Petra cesta 7

ADELINE KOSLER roj. LUCKMANN

namena v svojem imenu in v imenu svojih hčerk Erike Bernhart, Linde Luckmann in Hilde Kosler in svojega zeta dr. Fritza Luckmanna, kakor vseh svojih vaukov in svakinj, prežalostno vest, da je njen ljubljani, srčno dobi soprog, oče, tast, stari oče, brat in svak, gospod

Peter Kosler

posestnik in tovarnar

dne 3. marca 1938 v svojem 80. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v soboto, dne 5. t. m. ob 4. uri pop. in hiše žalosti, Oekinov grad, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se bodo njegovi zemeljski ostanki položili v rodbinsko grobnico.

LJUBLJANA—GRAZ, dne 3. marca 1938.

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE UNION V LJUBLJANI

javlja žalostno vest, da je preminul njen dolgoletni upravni svetnik, gospod

PETER KOSLER

Blagemu pokojniku, ki si je pridobil za procvit našega podjetja nevenljivih zaslug, ohranimo trajno hvaležen in časten spomin.

Ljubljana, dne 3. marca 1938.

PRODAM

POZOR!

Obrezujem strokovno sadna drevesa lepih-oblik, prodajam vse zlahtne prittlikavce ceneje. Zgornja šiška 58 (Pod hribom) 627

STANOVANJA

Enosobno stanovanje event. s kabinetom ali malo dvosobno isče snažna in mirna uradniška stranka (dve osebi) za april ali maj. Plačnik za neslji in točen. Ponudbe na pravo »Slov. Narod« pod »Stalenc« 589

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši zmesek s Dio

Pomladne novosti: vseh oblačil, sport, kamgarn, obleke, pumparice, perilo itd. najceneje

PRESKER
Sv. Petra cesta 14

KLIŠEJE

ENG. VERZAJN.
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NA 123

Novi na zraku prevetreni puder

Presenetljiva iznajdba pariškega kemika za kozmetiko

Puder desetkrat finjši in lažji, kakor je bilo doslej sploh mogoče misliti. Samo puder, ki je lahek kakor perje, je odbran za uporabo. To je presenetljiv nov način proizvodnje, ki ga je izmislil neki pariški kemik in ki ga sedaj izvaja Tokalon.

Zaradi tega se puder Tokalon tako gladko in enakomerno prinese na kožo, pokriva jo tako s tankim, nevidnim ovčjem lopo. Razlika tega je popolna naravna lepota, tudi razlika od staromodnih težkih pudrov, ki so dejali samo vidno olajšanje. Poleg tega vsebuje puder Tokalon tudi smetanovo pasto, zaradi katere se obdrži na licu čisto ur. Tudi v najtoplejši restavraciji se ni treba bati, če uporabljate puder Tokalon. Ob koncu dolgih plesnih večerov bo ostala Vaša polt še vedno sveža in brez vsakega bleka

Ljubljanski ribji trg

Zakaj ni konzum rib v Ljubljani večji — Ljubljanskim ribičem ni več

Ljubljana, 4. marca. Poraba svežih rib, posebno morskih, se je zadnja leta precej povečala v Ljubljani, vendar je še mnogo premajhna v primeri z drugimi mesti. Ob tej priložnosti hočemo pokazati, kaj najbolj ovira trgovino z ribami ter konzum rib, ki jih kemiki prištevajo med najpomembnejša hranila.

RIBISTVO PRED VOJNO V LJUBLJANI

Pred vojno je Ljubljana konzumirala pretežno ribe domačih voda, Ljubljanske, Savske in drugih pritokov. Središče ljubljanskega ribištva je bilo v Krakovem in Trnovem, kjer je bilo več poklicnih ribičev, ki so dovažali ribe po Ljubljani z ribiški čolni, t. j. skatami prav do ribnjega trga, na sedanje Cankarjevo nabrežje ob Ribji ulici. Napredaj je bila lepa izbira rib sladkih voda, pogosto posebno lepi sulci, krapci in ščuke, pa tudi postvri. Cene rib so bile za tiste čase zelo visoke, saj so prodajali n. pr. sulca po 1—1,2 goldinarja kg. Po isti ceni so bile postvri. Dovolj je pa bilo tudi zlatih rakov. Kljub visokim cenam so šle ribe dobro v denar. Med kupci je bilo skoraj polovico moških, ki so bili na glasu kot ljubljanski sladokusci ali »fajnsmeckerji«.

DO VOJNE MORSKIH RIB SKORAJ NISMO POZNALI

Morskih rib pred vojno sploh ni bilo na prodaj na ribjem trgu. Nekaj vrst morskih rib so prodajale pozimi delikatesne trgovine (Stacul in Buzzollini). Nekajkrat med postom so prispeli v Ljubljano morske ribe od severnega morja (polenovka, losos, sveži slanički itd.). Prodajali so jih v delikatesnih trgovinah in konzumih. Te ribe so bile poceni, a niso našle stalnih odjemalcev, ker se meščani niso mogli navaditi na nje zaradi močnega vonja.

LJUBLJANSKO RIBISTVO PROPADLO MED VOJNO

Med svetovno vojno, ko so poklicni ribiči morali oditi k vojakom, je začelo propadati ljubljansko ribištvo. Veliko škodo je delalo vojaštvo; vojski so pokončili mnogo rib z bombami, dinamitom in streljanjem. Toda največjo škodo je povzročila ribištva regulacija Ljubljane; Ljubljano so začeli regulirati med vojno. Od tedaj je od leta do leta manj rib. Zdaj bi ribji lov na Enklavi in njenih pritokih ne mogel nuditi eksistence niti dvema poklicnima ribičema. Vse revirje (določeni deli toka voda) so dobili v zakup sportni ribiči, s čimer je bil konec poklicnega ribištva v Ljubljani. Zdaj nima Ljubljana več nobenega poklicnega ribiča. Zadnji je ribaril 1. 1927.

RIBJI TRG PO VOJNI

Razmere na ribjem trgu so se po vojni precej spremenile. Za trg je bil določen prometnejši prostor, na Pogačarjevem trgu. Dovolj rib iz okoliških krajev je bil vedno slabši in začeli so uvažati ribe sladkih voda iz drugih banovin. L. 1920 so se pojavile na trgu tudi morske ribe iz Hrvaškega Primorja. S priseljevanjem primorskih rojakov je bilo vedno večje povpraševanje po morskih ribah in tudi domačini so postali stalni odjemalci morskih rib. Ker so Primorci poznali morske ribe po večini le pod italijanskimi imeni, kakršna so uporabljali v Trstu, so se udomaćila skoraj splošno. — Po ustanovitvi prve specialne trgovine rib v Ljubljani (»Ribsa«) l. 1924, se je poraba rib stalno večala, in sicer jadranskih rib in tudi rib Severnega morja ter rib sladkih voda. Ribe so bile napredaj tudi ob drugih dneh, ne le ob petkih. Pogosto so bile napredaj večje množice škuk in malih morskih rib, sardelj in skuš, pa tudi tuna. Ribe so bile tedaj tako poceni, da smo jih lahko prištevajo med ljudsko hrano. Največji konzum je bil l. 1935, ko je bilo napredaj maja in junija nenavadno mnogo skuš (scombroid). Na teden je prihajalo na trg do 4000 kg skuš, ki so bile na drobno po 6 din kg. Ljudje so jih kupovali po večkrat na teden, ker so bile cene, a tudi zaradi njihove kvalitete. Jeseni je bilo napredaj tudi večje množice tuna zelo poceni.

KAJ JE UBILO TRGOVINO Z RIBAMI

Povečana poraba rib ni šla v račun nekaterim obrtnikom ter so začeli iskati načine, kako bi jo omejili. Z mestnim proračunom l. 1936 aprila je stopila v veljavo povišana trošarina na uvoz rib, in sicer od 1—2 din pri kg razen, tega je pa bila uvedena še oglednina 1,5 din na kg. Konzum rib je začel naglo padati zaradi višjih cen.

Morskih rib Severnega morja, fileta samega očistnega ribjega mesa brez kosti in kože, sveže polenovke, lososa in svežih slaničkov ni več napredaj na trgu. Skuš je pa napredaj le po nekaj kilogramov. Trošarina in oglednina na inozemske ribe, razen tega pa še carina in prevoznina podraža tako morske ribe, da je treba k nakupni ceni prišteti po 14 din na kg! Te obremenitve ne morejo prenesti zlasti cene ribe, ki so bile prej čase napredaj po 15 do 24 din kg. Povišanje trošarine na inozemske ribe so utemljevali, češ da je treba zaščititi domače ribištvo, čeprav v Jadranskem morju ni rib tistih vrst, ki smo jih dotlej uvažali od Severnega morja in četudi n. pr. v Italiji ni uvedena na nje trošarina in niti ne carina.

Zaradi zvišane trošarine so se podražile ribe v Ljubljani za 2—3,5 din pri kg, kar je preveč glede na visoke prevozne stroške. Zaradi podražitve prodajalci ne dobavljajo večjih množin rib. Nakupna cena pri večji količini je pogosto do 30% nižja. Stevilo prodajalcev se je zelo zmanjšalo ter opazamo zadnje čase le še dva prodajalca morskih rib na ribjem trgu. Konzum rib v

Ljubljani je izredno majhen, kar sprevidimo že iz tega, da na leto ne odpade na prebivalca niti pol kg svežih rib! Riba je postala torej v Ljubljani luksuz, namesto da bi bila ljudska hrana. V vseh naprednih državah propagirajo konzum rib in ministrstva dajejo podpore v ta namen. V naši državi v tem pogledu niso še storili mnogo, vendar se kažejo zadovoljivi začetki. Dobili smo nekaj specialnih vagonov in hladilnih omar za prevoz rib iz Dalmacije v zaledje. Kmetijsko ministrstvo izdaja pogosto navodila za uspešno propagando porabe rib ter nudi nekatere ugodnosti ribarjem in zadrževalcem.

Konzum rib v nekaterih mestih v naši državi razveseljivo narašča. Tako n. pr. v Zagrebu konzumirajo do 30.000 kg rib na mesec, to se pravi več kakor v Ljubljani vse leto! V Beogradu je poraba rib še mnogo večja, posebno velika je pa v obmorskih mestih, kjer je riba glavna ljudska hrana. Trošarina in oglednina na ribe v pretežni večini mest sploh ni uvedena. V Zagrebu znaša trošarina povprečno 25 par na kg. Pri večji količini uvoženih rib je trošarina nižja. V Beogradu je uvedena trošarina na ribe glede na kvaliteto od 25 par do 4 din. Najvišja trošarina z oglednino vred na ribe je v Ljubljani. Nujno potrebno je, da trošarino revidirajo, oglednino pa odpravijo. Obdavčba na ribe bi naj ne bila višja od dinarja na kilogram povprečno.

Italija žaluje za d'Annunziem

Še nekaj podrobnosti iz življenja slavnega italijanskega pesnika, pisatelja in politika

Glede na nenadno smrt pesnika Gabriele D'Annunzia in na njegov pogreb je bilo odloženo zasedanje velikega fašističnega sveta, ki bi se bilo moralo prirediti večeraj. D'Annunzi je zemski ostanki so bili položeni na mrtvaški oder v palači Littorali v tako zvani dvorani Schifamondo. Popoldne je imelo občinstvo dostop v dvorano, da se je moglo pokloniti spominu velikega pesnika.

Dva pokojnikova snova Mario in Gabriellino sta se odpeljala že v torko ponoči iz Rima v Gardone Riviera. Ponoči se je odpeljal tudi načelnik glavnega štaba fašistične milice general Russo. Ministrski predsednik Mussolini se je odpeljal iz Rima v sredo jutraj s posebnim vlakom. Spremljajo ga zunanji ministri grof Ciano, ter ministri Starace, Alfieri in Beni. Vsi so se udeležili D'Annunzičevega pogreba. Italijanska Akademija, ki ji je bil pokojnik predsednik dobva iz vseh krajev Italije in inozemstva sožalne brzojavke. Podpredsednik Akademije Formichi in častni člani so se že v torko ponoči odpeljali na D'Annunzičev pogreb.

Včeraj, na dan pogreba, je zalovala vsa Italija. Na vseh javnih posejilih, pa tudi na večini zasebnih hiš v Rimu in po drugih italijanskih mestih so plapolale državne zastave na pol droga. V Milanu je v sredo v znak žalovanja eno minuto počival ves promet na borzi. Po vseh solah so profesorji predavali dijakom o D'Annunziu kot človeku, pesniku, vojaku in narodnem junaku. D'Annunzio je ležal na mrtvaškem odru v uniformi letalskega generala. D'Annunzičeva oporoka, ki jo je že dolgo hranil Mussolini, je bila večeraj odprta.

Pokojni italijanski pesnik, romanopisec, dramatik in politik D'Annunzio je študiral na kolegiju Cigognini v Prato na Toskanskem. Svoje prve stih je napisal, ko mu je bilo 16 let. Ko je dovršil študije, je

imel že dve zbirki pesmi. Glavno pesniško delo njegove mladosti je »Canò nuovo«, ki je izšlo leta 1881. Poročil se je z Mario Nardouinovo, ko mu je bilo 20 let in z njo je imel tri snove. Izdal je leta 1889 trilogijo »Roman roze«, potem pa roman »Devica s skale« in roman »Ogenj«. Leta 1897 se je jel udeleževati kot dramatik z igrjo »Il sogno di una matina di primavera«. Nadaljevala njegova gledališka dela so »Mrtvo mesec«, »Glocondia« in »La gloria«. Sloveča interpretka njegovih ženskih postav je bila slavna italijanska igralka Eleonora Duse. Dalje je napisal leta 1903 dramo »Francesca da Rimini«, potem pa »I laudici«. Potem je odpotoval v Francijo, kjer je napisal v francoskimi novo delo »Mučeništvo sv. Sebastijana«. Leta 1896 je bil izvoljen za poslanca.

V začetku svetovne vojne je bil v Franciji, ki jo je zapustil v maju 1919. V domovini se je zavzemal za to, da bi Italija napovedala vojno centralnim državam. Ko se je to zgodilo, je D'Annunzio odšel na bojne kot konjeniški poročnik, pozneje je prešel k letalstvu in poveljeval mu je bila zračna obramba Benetk. Leta 1916 je bil ranjen v desno oko in odlikovan. Zdravil se je 7 mesecev in čeprav je bil desno oko izgubil, se je vrnil na bojne. Udeleževal se je bitk deloma v letalstvu deloma pa v strelskih jarkih. Bil je še 3krat odlikovan in šestkrat poveljeval v dnevnem povelju. V oktobru 1917 se je udeležil bombardiranja Boka Kotorske. V avgustu 1918 se je pojavil v letalstvu nad Duinjem, kjer je metel na mesto prebivalstvu namenjeni proglas. Ob koncu vojne je bil odlikovan še z zlato kolajno.

V septembru 1919 se je pričela njegova resna pustolovščina. Saintgennenska pogodba ni priznala Reke Italiji D'Annunzio je pa zbral okrog sebe legijo dobrovoljcev in 12. septembra je Reko zasedel ter postavil zavezniške diplomate pred gotovo dejstvo. Nad leto dni je bil guverner, zakonodajalec in diktator Reke in sicer do božiča 1920, ko se je italijanska vojska približala Reki, da bi ga po sklepu zavezniškega poslanstva sveta pregnala iz mesta. D'Annunzio se je postavil vojski v bran. Ko so pa jeli mesto bombardirati, se je vdal. Umešnil se je na breg Gardskega jezera v svojo vilo, kjer ga je v oktobru 1920 posetil Mussolini.

V avgustu 1923 je podaril D'Annunzio svoje posestvo La Vittoriale italijanskemu narodu kot narodni spomenik. Povojna leta je porabil za »popolnitev svojih zadnjih literarnih del, Javnega življenja se je udeleževal samo še priložnostno, vendar je pa vodil v začetku fašistične dobe federacijo italijanskih pomorščakov. Lani je sprejel predsedništvo Italijanske Akademije. V marcu 1924, ko je Italija definitivno dobila Reko, mu je podelil kralj dedni naslov »Knez Snežniški«.

Lep dar: Zgodbe brez groze

Ali je pisala moška ali ženska roka?

Zanimivi poskusi in izsledki profesorja psihologije Middletona

Psihologi navadno ne verjamejo grafologom, da znajo razločevati ženski rokopis od moškega. Zato preizkušajo to za njimi skoraj vedno z enakim izidom. Morajo namreč dati grafologom prav. Preizkušajo se to tako, da zberejo več sto kuvert od poslanih pisem ali pa si da kdo napisati isti stavek od skupine moških in žensk, potem pa označi rokopis s številkami in jih predloži nepoučenim ljudem, da odločijo, kaj je pisal moški in kaj ženska. Potem pa predloži iste rokopise grafologu in primerja odstotek pomot nepoučenih lajkov z odstotkom pomot grafologa. Tako spozna, ali je grafolog uganil bolj od navadnega človeka in ali se sploh da tu z verjetnostjo ugibati.

Številčni rezultati so izpadli navadno za grafologa ugodneje kakor za navadnega človeka. Oba sta pa imela pri takih poskusih navadno uspeh. Če se ugiblje kar tja v en dan, je verjetnost, da se uga ne prav, 50%, da se ne uga ne, pa tudi 50%. V preizkušnjah psihologov so pa uganili amaterji spol prav v 60 do 70%, grafologi pa v 70%, a v enem primeru, ki ga omenja Binet iz leta 1905, celo v 90%. Višje številke nad 50% govore za to, da se včasih res lahko spozna moška in ženska pisava.

Na čem stoji to, je proučil profesor psihologije W. C. Middleton in opisal svoje izsledke v februarškem »Scientific Monthly«. Izbral je 12 študentov in 12 študentk in jim dal napisati na listke isti stavek. Naročil jim je, naj pišejo hitro in površno, češ da gre za poskus, ni jim pa povedal za kakšen. Vsi so pisali z enakimi peresi. Listke študentov je označil z lihi, listke študentk pa s soda številkami. Potem je pa naprosil 100 študentov in 100 študentk, naj pogledajo listke in uga

nejo, ali jih je pisala moška ali ženska roka. Študentje so prav uganili spol povprečno v 59,3%, študentke pa v 66,3%. Tudi Middleton je torej potrdil, da se da razločiti ženska pisava od moške samo približno. Iz tega pa sledi, da obstajajo nekakšni znaki moške in ženske roke, ki so v zvezi s spolom.

- In te znake je prof. Middleton iskal, ko je izpraševal študente in študentke, kaj jih je vodilo pri ugibanju, ali je pisava moška ali ženska. Najpogostejše odgovore je združil v 10 pravih, glasečih se:
1. Ženska piše čisteje.
 2. Ženska piše počasneje in pravilneje.
 3. Ženska piše navadno lepo.
 4. Moški radi nadomeščajo piko nad i s črtico.
 5. Če piše moški dobro, piše skoraj popolno.
 6. Moški piše z večjimi črkami nego ženska.
 7. Nazaj nagnjene črke ali p'sane tako kakor bi bile tiskane, pripadajo pogostejše ženski.
 8. Obrnjeni e označuje pogostejše žensko.
 9. Ženski rokopis se čita navadno lažje od moškega.
 10. Moški bolj pritiska pero, nego ženska.

In še do enega zaključka je prišel Middleton, da se namreč moški in ženski tip v pisavi zelo pogosto srečavata in celo prelivata drug v drugega, tako da so moški, ki pišejo z žensko roko in ženske, ki pišejo z moško roko. To je pa že močno v zvezi z vajo. Ženske, pišeče z moško roko, žive navadno literarno ali poklicno življenje ali pa so izredno izkušene in stare. Nasprotno so pa z žensko roko pišeči moški največkrat učitelji ali pa morajo kako drugače paziti na svojo roko.

London — St. Moritz v štirih urah

Londonski listi poročajo o zanimivem poskusu neke švicarske letalske družbe, ki hoče s svojimi letali prevažati Londončane v švicno na nedeljske izlete. Letalo je preletelo 610 milj dolgo pot iz Londona v svetovno znano sportno središče St. Moritz v 4 urah 12 minutah in tam se je spustilo na novo letališče v Samadenu v Engadinu. Dvanajst povabljenih gostov je zajtrkovalo še v Londonu, obedovali so pa že pravočasno v St. Moritzu.

Novo švicarsko letališče v Samadenu je najvišje ležeče letališče v Evropi. Po avtobusni progi je povezano z letovišči in sportnimi postojankami v okolici. Tako bodo Londončani lahko letali pozimi in poleti ob nedeljah na izlete v švicarski raj v Engadinu. Zjutraj bodo zapuščali London, zvečer bodo pa zopet doma.

Koliko stane filmska slava

Večkrat citamo o ogromnih plačah filmskih zvezd in mislimo, da si lahko mnogo prihranijo za stara leta. V resnici je pa z varčevanjem in prihranki tem težje, čim bolj narašča slava. Za filmsko slavo je treba šteti težke tisočake. Vzemimo filmsko zvezdo, ki zasluži 6.000 dolarjev tedensko, torej nad 300.000 dolarjev letno. Od tega ji odtrga še filmsko podjetje 168 dolarjev za pokojninsko zavarovanje in pomožne fondse filmske industrije. Agent filmske zvezde, ki sklepa za njo pogodbo, dobi 10% zase, 5% tedenske plače pa pošilja njenemu menažerju. Ostane ji torej 4932 dolarjev tedensko.

Od tega odpade na davke 1260 dolarjev, 150 dolarjev dobi pavšalnega honorarja advokat filmske zvezde, 75 dolarjev njen tajnik in 50 dolarjev tiskovni agent. Ostane ji še 3397 dolarjev. Od tega mora plačati 500 dolarjev zavarovalne premije, za masazo, zobozdravnika, filmsko garderobo in privatno dobrodelnost. Tako ji ostane končno 2987 dolarjev tedensko. Seveda je to še vedno mnogo več, nego zasluži pretežna večina obiskovalcev kina. Toda filmska zvezda mora stanovati v reprezentantni hiši, voziti se mora v luksuznem avtomobilu in imeti izbrano služnčad. Vse to je potrebno za reklamnih razlogov. Mnogo denarja požre tudi družabno življenje.

In tako si filmska zvezda ne prihrani skoraj nič za stara leta, kar se pokaže

v mnogih primerih, ko umirajo filmske zvezde skoraj v bedi. Marion Harrisova je nastopala v filmu kot partnerica slovitega Ramona Novara in zaslužila je 600 funtov sterlingov tedensko. Oni dan je pa morala v Londonu pred sodišče. Upani so jo tožili za 2.200 funtov, pa ni mogla plačati svojih dolgov, ker ji ni ostalo nič, čeprav je imela tako lepo plačo.

Sedmi Shakespearov podpis

Profesor utahske univerze dr. Lewis je odkril sedmi originalni podpis slavnega angleškega dramatika Williama Shakespearea. Pristnost podpisa je bila ugotovljena z ultraviolečastimi žarki. Od dosedanjih šestih znanih Shakespearovih podpisov so trije na njegovi oporoki, shranjeni v angleškem državnem arhivu, četrti podpis je v arhivu londonskega magistrata, peti v angleškem muzeju, šest pa v angleškem zgodovinskem arhivu.

Prof. Lewis pravi, da so Shakespearovi rokopisi silno redki. Ker so plačali ljubitelji za mnogo manj vredne rokopise po več milijonov, se vrednost sedmega Shakespearovega podpisa sploh ne da doletiti.

Pisava odkriva tajne naše duše

Moderna grafologija ni več konjiček pocincev, temveč je postala že važna veda, kakor mnoge druge. Njena dognanja uporabljajo varnostne in druge oblasti z velikim uspehom, sčasoma postaja grafologija tudi pomočnica vseh ljudi. Vsak človek ima možnost lagati in te možnosti se tudi mnogi poslužujejo, napisane besede pa ne znajo lagati. Psihografolog odkrije s pomočjo pisave vse tajne človeške duše.

V septembru 1936 je odpotoval neki dunajski trgovec v New York, da bi si tam priboril boljše košček kruha. Lani v februarju je pa pisal domov, da je doživel v Ameriki razočaranje. Pisal je, da ni niti beliča več in da si bo moral končati življenje, če ne bo od nikoder pomoči. Njegovo pismo so izročili grafologu in on je izjavil, da kaže pismo dozvednega obupanca mnogo sile, energije in novih idej, in da bo do konca leta gotovo dosegel svoj cilj. Tako se je tudi zgodilo. In oni dan je trgovec že sporočil, da je pisal prvotno o svojem obupu samo zato, da bi mu poslali denar, v resnici pa se mu ni godilo tako slabo.

Soet v razvalinah

Pustolovski roman

Nujno je potrebno, da proletarijat končno vendar še pošteno obračuna s tem gnilim svetom laži in sleparij, da dokaže tistim, ki so si znali v imenu boga in v imenu denarja podrediti človeštvo in izpremeniti vsakega človeka v sužnja z lažimi ali težimi verigami na nogah, toda vedno uklenjenega, da je konec teh grohov. Zdravljena kakor da je iz stekla mora biti ta stavba našega »svetovnega« in »družabnega reda«, ki ga vsi zasužnjujejo preklinjam od svojega prvega diha do smrti.

Kdor se nam ne bo uklonil, ta mora poginiti, da niti atom tega kapitalističnega strupa ne bo zastropil čistega oziroma nove države, ki jo bomo na razvalinah sveta ustvarili mi.

Zares, na razvalinah! — je vzklilnik Benson. — To je prava beseda. Razvaline boste znali gotovo napraviti iz tega, kar sovražite, veliko je pa še vrašnje, ali boste znali: ustvariti kaj boljšega in dati človeštvu, kar mu obeta. Mar nas zgodovina ne uči o taki poskusi...

— To ni merodajno! — mu je posegel kapitan v besedo. — Takrat niso zadostovala za uresničene krasnih sredstev, takrat ni bilo pravega razumevanja pri večini nezobraženih, zabl

ih glav. Zdaj je temu drugače. Svet se je že zdrumljal in strl bo vsakogar, kdor bi se drznil kljubovati toku osvobodjenja. Zgodovina je nam jasno pokazala, da je počasni razvoj ne vodi do cilja. Ravnanje je prebša odločno, ni se treba bati dejanj in krvi.

To sem vam hotel povedati. Zdaj veste, s kom imate opraviti. Razumeli boste, da van preostaja edina pot: ukloniti se. Potem se vas kot koristnega člana pot: ukloniti se. Potem se vas kot koristnega člana pot: ukloniti se.

Razumite dobro: Samo o tem. Zdaj pa čujte!

Do dvanajstih mi pripravite svoje pismo, v katerem smete sporočiti samo to, da se ni treba bati za vas in da prosite, naj vam pošljejo vse potrebno za ureditev aparata, o katerem govorimo. Če se ne uklonite tej zahtevi, se prične med nami odkrit boj in verjemite mi, da se ne bo končal v vašo korist.

Povedal sem vam vse, kar morate vedeti. Zato je najin razgovor končan. Opoldne pošljem slugo po pismo.

Benson ni slutil pri teh ostrih kapitanovih besedah niti presenečenja, niti strahu. Kapitanova zahteva ga ni prav nič presenetila. Samo nekaj mu je bilo novo — da Barker ni bil pajdaš, temveč nasprotnik teh ljudi.

Bil je na ta ali podoben trenutek pripravljen in njegov načrt je bil zasnovan na izkoriščanju temeljne zmoge, v kateri so živeli njegovi nasprotniki, da se mu namreč le ni potrudilo dovršiti pogubonosnega aparata, ki so se ga hoteli polastiti.

Kako drugače bi se bili mogli odločiti za zahtevo, naj piše po sestavne dele svojega aparata? Najbrž niso vedeli toliko, kakor je vedel Barker. Vse je kazalo, da so samo ugibali. A njihov načrt je bil prozoren. Čim bi prišli sestavni deli aparata na podmornico, bi se jih polastili in dovršili izum sami. V ta namen naj bi jim on samo pokazal, kako se ravna z aparatom.

S hlinjenim popuščanjem je bilo treba doseči, da bi pustili vsaj nekaj časa sestavne dele aparata v njegovih rokah. In pri tem je opreznost zahtevala, da bi se popuščanje ne zdelo preveč naglo, sumljivo.

Zato se je Benson navidez branil.

— Kapitan, — je dejal, — grozite mi, čeprav bi se morali zavedati, da to ni pravo sredstvo. Zase se ne bojim. Premislite dobro, predno položite roko na ameriškega državljanca.

— V tem se motite. Dejaj sem že, da imate od danes proste roke in da lahko storimo, kar hočemo. Nič in nihče vas ne more več rešiti. Če se pa že ne bojite zase, ne smete pozabiti na svoje bližnje, ki se jih bomo lahko v primeru vašega odpora polastili prav tako, kakor smo se vas.

— Vi bi se hoteli boriti s takimi sredstvi? — je vzklilnik Benson prestrašeno.

— Z vsemi. Držimo se gesla, ki je šlo skozi stoletja k duhu službe božje. Namen posvečuje sredstva. Čemu bi si kaj očitali mi, ko pa imamo tako lep primer pred očmi?

Benson je postajal malodušen. Po kratkem razmišljanju je dejal:

— Vaš način in sredstva me silijo k popuščanju — ne zavoljo sebe, temveč zavoljo tistih, ki jih ljubim in ki bi jih bil obvaroval vseh muk.

Kapitan se je zmagovalno ozrl na svoja tovariša.

— To je gotovo najpametnejša odločitev, kakršno ste mogli storiti v svojem položaju.

— Če mi pod častno besedo jamčite, da ne boste ničesar ukrenili v Benson Works?...

— Imate našo častno besedo, če jo želite.

— Dobro — če je tako, pa hočem poskusiti ustreči vaši želji, čeprav ne morem jamčiti, da bo mogoče v enem mesecu dovršiti aparat. Manjka namreč še mnogo.

— Poznamo tih otoček, kjer boste lahko nemo teno delali.

— Dobro. Imam pa še en pogoj.

— Povejte ga. Posvetovali se bomo...

— Dobiti moram izjavo vaše vlade, da mojega izuma ne bo nikoli uporabljala proti Ameriki.

— Sporočili bomo to vašo željo na pristojna mesta s priporočilom, naj jo izpolnijo, — je odgovoril kar sumljivo rade volje kapitan. — Ali je to vse?

— Da.

— Ali naj pošljemo v tovarno po sestavne dele?

— Kar pošljite.

— Napišite torej potrebno pismo. Še danes ga odpošljemo po posebnem slu, toda svarim vas pred vsakim poskusom zahrbtnosti. Plačali bi jo nam drago vi — in vaši svojci.